

GAZETA LITERARA

Anul VII nr. 40 (342) joi 29 septembrie 1960

ORGAN SAPTAMINAL AL UNIUNII SCRITORILOR DIN R. P. R.

8 pagini 50 bani

Cuvîntarea tovarăşului Gheorghe Gheorghiu-Dej la a 15-a sesiune a Adunării Generale a O.N.U.

Domnule preşedinte,
Stimaţi delegaţi,

Permiteţi-mi, înainte de toate, să reafirm de la această înaltă tribună deosebită însemnată pe care poporul şi guvernul român o atribuie Naţiunilor Unite, ca organizaţie a cărei menire principală este de a asigura dezvoltarea colaborării multilaterale între ţări şi popoare, de a feri omenirea de calamităţile războiului, de a consolida necontenit pacea. Dezbaterile Adunării Generale a Organizaţiei Naţiunilor Unite au trezit chiar de la începutul actualii sesiuni un interes profund în lumea întreagă. Aceasta se datorează faptului că sesiunea noastră este chemată să examineze problemele arzătoare ale vieţii internaţionale, a căror rezolvare este menită să exercite o profundă înţinerire asupra întregii evoluţii a umanităţii contemporane — mă refer în primul rând la problema abolirii sistemului colonial şi la cea a înlăturării programului de dezarmare generală şi totală.

În alt factor de seamă care imprimă un caracter deosebit actualii sesiuni constă în participarea la lucrările ei a numeroşi conducători de state şi de guverne, animaţi de simţul înaltei răspunderi pentru soarta omenirii, pentru perspectivele păcii şi ale unei înţelegeri între popoare. Valoarea iniţiativă întreprinsă în acest sens de şeful guvernului sovietic s-a bucurat de un puternic ecou, în ciuda rezervelor cu care a fost întâmpinată de unele guverne.

Ne îngăduim să exprimăm speranţa că aceasta va crea condiţii propice pentru examinarea aprofundată şi soluţionarea efectivă a problemelor ce se află în centrul ordinii de zi a Adunării Generale a O.N.U.

Începutul sesiunii a fost marcat printr-un act de mare semnificaţie: primirea în mijlocul nostru a noilor state africane şi a Republicii Cipru, care şi-au joidinât de curând independenţa.

În numele poporului şi guvernului român adresez din toată inima noilor ţări independente un calduros salut, exprimate a sentimentului de solidaritate cu lupta dreaptă a popoarelor pentru libertate şi independenţă naţională.

Apariţia noilor state naţionale şi mişcarea înainte pe care o determină este unul din afluenţii largului şi puternicului şuvoi al forţelor sociale care imprimă în vremea noastră direcţia dezvoltării istorice.

ajunge la concluzia că interesele păcii cer ca principiile Cartei să nu fie sacrificiate pe altor unor interese înguste sau de moment.

Nu putem să nu observăm însă că atitudinea guvernului S.U.A. şi a aliaţilor săi în problema recunoaşterii drepturilor Chinei şi a admiterii Republicii Populare Mongole în O.N.U. este ghidată de calcule şi interese străine de Cartă.

Este inadmisibil ca în importanta problemă a recunoaşterii drepturilor marului popor chinez, o mare organizaţie internaţională ca O.N.U. să fie subordinată intereselor unui stat sau a unui grup de state.

Lipsirea O.N.U. de apărul unei dintr-una marile puteri, Republica Populată Chineză, împiedicarea sistematică a marului popor chinez de a-şi ocupa locul legitim în O.N.U. constituie una din cele mai grave lovituri date prestigiului acestei organizaţii şi eficacităţii ei în îndeplinirea sarcinilor trasate de Cartă.

PENTRU A-ŞI PUTEA INDEPLINI MAREATA EI MIŞIUNE ISTORICĂ — DE A FERI OMENIREA DE CATACLISMUL UNUI RĂZBOI DISTRUGĂTOR, O.N.U. TREBUIE SĂ DEVINĂ O ORGANIZAŢIE CU ADEVĂRAT UNIVERSALĂ ÎN CARE TOATE STATELE ŞI POPOARELE SĂ ŞTIIE CĂ AU UN REAZIM SĂMUR UN ARBITRU DREPT ŞI NEPARTINĂTOR, UN ORGANISM GARE, PRIN ÎNSAŞI COMPOZIŢIA ŞI STRUCTURA LUI, SĂ FIE FIDEL MARILOR PRINCIPII ÎNSCRISE ÎN CARTĂ.

Dezarmarea - problema centrală a vieţii contemporane

Domnii delegaţi,

Importanţa pe care guvernul român acordă actualii sesiuni a Adunării Generale decurge, în primul rând, din faptul că în cadrul ei urmează să fie dezbătută problema centrală a vieţii internaţionale contemporane — problema dezarmării. De rezolvarea acestei probleme depinde în ultima analiză, dacă omenirea va avea de îndurat suferinţele fără margini ale războiului nuclear sau dacă va fi izbăvită de ele. Propunerea Uniunii Sovietice de a se înlături dezarmarea generală şi completă corespunde nobilii năzuinţe a omenirii de a se inaugura în dezvoltarea societăţii umane o eră nouă în care războaiele să rămână definitiv de domeniu trecutului, iar oamenii să poată folosi în întregime resursele planetei noastre şi propriile lor energii pentru a crea o lume în care să fie lichidată pentru totdeauna înăpoearea, sărăcia şi foametea, să înlăurească relaţiile paşnice de colaborare rodnică şi prietenie între ţări şi popoare.

În zilele noastre, nu mai e cu putinţă ca vreun stat, oriunde ar fi situat şi oricare ar fi puterea lui militară şi economică, să împingă omenirea într-un conflict armat fără a suferi ei înşişi consecinţele. De asemenea nu este de conceput ca în cazul unei astfel de conflagraţii, vreun popor, îndurerat dacă ar fi sau nu beligerant, să nu aibă efectele furtive ale acestuia. De aici rezultă că lichidarea mijloacelor pentru dezlănţuirea şi ducerea războiului a devenit o problemă care priveşte direct toate statele.

Inflăcăratul apel

Am ascultat cu deosebită atenţie cuvîntarea rostită de tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej, conducătorul delegaţiei noastre la cea de-a 15-a sesiune a Adunării Generale a Organizaţiei Naţiunilor Unite, sesiune de la care popoarele lumii aşteaptă să determine o schimbare radicală în direcţia consolidării păcii.

Inflăcăratul apel care cheamă popoarele lumii să stabilească un climat favorabil dezvoltării colaborării multilaterale între ţările lumii confirmă încă o dată dorinţa sinceră de pace a oamenilor muncii din patria mea, care au incredentul mandat lor tovarăşului Gheorghe Gheorghiu-Dej, exponenţial cel mai autorizat al aspiraţiilor poporului nostru.

Dind glas năzuinţelor noastre, tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej s-a referit printre altele la propunerea delegaţiei romine înscrise pe ordinea de zi a Adunării Generale a O.N.U. cu privire la acţiuni pe plan regional în vederea îmbunătăţirii relaţiilor de bună vecinătate între state europene aparţinând unor sisteme social-politice diferite.

Puterea argumentelor expuse în sprijinul acestui punct al cuvîntării sale, demonstrează în faţa întregii lumi dorinţa sinceră de înţelegere între popoare nutrită de ţara noastră şi la care sint chemate să adere şi acele state care nu vor înceta să recunoască faptul că singurul drum spre viitor şi progres este înţelegerea.

Sint unul dintre martorii acţiunii a uriaşului avânt pe care-l cunoaştem la ţara noastră în toate domeniile de activitate. Ascultind cuvîntarea tovarăşului Gheorghe Gheorghiu-Dej mi-am dat seama că aceste simţămînte sint încercate în acest moment de milioanele de oameni ai muncii din patria noastră, care salută solia de pace a poporului român purtată în întreaga lume de iubitul nostru conducător, tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej.

Acad. C. NENIŢESCU

armamentelor şi forţelor armate, spre eliminarea lor. Semnarea unui tratat de dezarmare generală şi completă care ar prevedea desfiinţarea tuturor forţelor armate şi interzicerea restabilirii lor sub orice formă, interzicerea şi distrugerea tuturor stocurilor de arme, încetarea producţiei oricărei gen de arme, inclusiv arme atomice, cu hidrogen, chimice, bacteriologice şi alte tipuri de arme de exterminare în masă, distrugerea tuturor mijloacelor de transportare a armelor nucleare în lăţă, lichidarea tuturor bazelor militare străine, abolirea serviciului militar, a învăţămîntului militar, a ministerelor de război şi a statelor majore, ca şi încetarea alocării de fonduri bugetare pentru scopuri militare — toate aceste măsuri, nu numai că ar stăvilii cursul înarmărilor, dar ar face şi orice efort de înarmare ilegal şi lipsit de sens.

Elementul esenţial al tratatului propus de U.R.S.S. constă în faptul că el prevede de la începutul înlăturii în vigoare eliminarea tuturor mijloacelor de transportare a armelor nucleare, reducerea forţelor armate şi în special ale S.U.A. şi U.R.S.S. la un nivel de 1,7 milioane soldaţi, lichidarea bazelor străine, interzicerea lansării de rachete în scopuri militare, obligaţia de a nu transmite altor state bombe nucleare sau informaţii pentru producerea lor, precum şi reducerea corespunzătoare a bugetului militar. Toată această esenţială, care operează din primul moment, este menită să pună capăt cursei înarmărilor şi să ducă la reducerea şi distrugerea armamentelor, la reducerea şi desfiinţarea forţelor armate.

Care este situaţia ce s-ar crea din acest punct de vedere prin aplicarea propunerii S.U.A.?

Studierea atenţă a propunerii americane, inclusiv cea din 27 iunie a.c., arată că pentru prima fază, care nu are un termen limitat, S.U.A. prevede numai o serie de măsuri de control şi inspecţie, de studii tehnice, de depozitare a unor armamente pe teritoriul statului respectiv, dar nici o măsură efectivă de reducere a forţelor armate sau de distrugere a armamentelor. Cifra de 2,5 milioane soldaţi pentru S.U.A. şi U.R.S.S. prevăzută pentru prima fază nu are nici o semnificaţie, deoarece ambele state au trupe sub această cifră.

Să presupunem, de dragul argumentării, că propunerile americane ar fi puse în practică. Ce ar rezulta? Organizaţia de control ar fi constituită, diferitele comisii tehnice şi-ar începe activitatea, controlorii şi inspektorii ar începe să voajeze, iar între timp — şi este vorba desigur de o perioadă îndelungată — cursa înarmărilor s-ar desfăşura nestingherit şi cu avînt sporit.

Trebue notat că planul american prevede pentru părţile negociatoare încheierea unui tratat numai pentru această primă fază, urmînd ca pentru a doua şi a treia fază să se pregătească un proiect care să fie supus unei conferinţe mondiale de dezarmare.

Această însă înseamnă că statele semnatar nu vor avea nici o garanţie pentru ceea ce va urma după consumarea primei faze, deoarece nu va exista nici un tratat care să angajeze aceste state de a aplica toate măsurile necesare pînă la atingerea obiectivului final: dezarmare generală şi completă.

În aceste condiţii nimic nu va putea împiedica un stat sau altul ca după consumarea fazei întâia, adică după ce s-au colectat toate informaţiile militare prevăzute în planul american, să acţioneze aşa cum va crede de cuviinţă. Doar fiecare va putea spune că tratatul semnat priveşte numai prima fază şi nimic altceva.

Este evident că nu acesta a fost sensul rezoluţiei unanime privind dezarmarea generală şi completă votată la sesiunea trecută de Adunarea Generală.

Puterile occidentale, care au făcut din controlul subiectului celor mai variate speculaţii, s-au eschivat în realitate de prezentarea unor propuneri serioase în acest domeniu, pe cînd U.R.S.S. a prezentat propuneri concrete şi ample privind organizarea amănunţită şi sistematică a unui control internaţional efectiv al măsurilor de dezarmare, din prima zi, pe fiecare fază şi pînă la capătul dezarmării generale şi complete.

Propunerile sovietice pentru organizarea controlului internaţional efectiv al dezarmării generale şi complete demonstrează cu prosoasă că U.R.S.S. şi celelalte state socialiste, interesate în cel mai înalt grad să se asigure că măsurile de dezarmare sint scrupulos respectate, face eforturi pentru a muta discuţia despre control de pe terenul speculaţiilor abstracte pe terenul discuţiei practice şi rodnice — singura metodă care poate scoate o problemă controversată din impas.

Delegaţia romină apreciază că documentul sovietic „Prevederi fundamentale pentru un tratat de dezarmare generală şi totală” oferă Adunării Generale o bază serioasă pentru discutarea fructuoasă şi constructivă a problemei dezarmării la actuala sesiune şi îşi exprimă speranţa că această va permite să se ia hotărîri corespunzătoare pentru a promova cauza dezarmării.

Aş vrea să mă asociez mai multor antevorbitori, insistînd asupra încă unui aspect al problemei dezarmării, şi anume aspectul ei economic legat de problema ajutorării ţărilor slab dezvoltate.

Grava rămînire în urmă economică, socială şi culturală a multor ţări din Asia, Africa şi America Latină face

oamenii muncii de pe întreg cuprînsul ţării noastre au ascultat marţi seara cuvîntarea tovarăşului Gheorghe Gheorghiu-Dej în faţa Adunării Generale a Organizaţiei Naţiunilor Unite. Cu emoţie şi mîndrie a primit poporul român expunerea conducătorului delegaţiei sale care a susţinut cu fermitate cele mai scumpe idei ale contemporaneităţii: dezarmarea generală şi totală, lichidarea definitivă a colonialismului, coexistenţa paşnică între sisteme sociale diferite.

Alături de ceilalţi oameni ai muncii, oamenii de artă şi cultura din ţara noastră au acordat cel mai viu interes cuvîntării tovarăşului Gheorghe Gheorghiu-Dej. Actorii Teatrului Naţional „I. L. Caragiale” din Bucureşti, ca şi ceilalţi colegi ai lor, au citit şi dezbătut în amănunţime textul cuvîntării.

AURA BUZESCU, artistă a poporului, ne-a declarat:

„Am ascultat cu deosebită luare aminte cuvîntele rosite de tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej în faţa celei de-a 15-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U. Impresia cu toate mamele, cu toate femeile, cu toate surorile mele din Republica Populară Romînă sint mîndră şi fericită că aspiraţiile noastre cele mai sfînte către pace şi înţelegere între oameni au fost înălţate în cuvînte sobre şi răspicite de către tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej, mesager strălucit al poporului.”

„De un puternic ecou — a adăugat NIKI ATANASIU, artist emerit, — s-a bucurat în întreaga lume, şi cu atît mai mult în ţara noastră, cuvîntele pline de conţinut rosite de tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej în cadrul celei de-a 15-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U. Sentimentul de soli-

SÎNTEM ACOLO TOŢI...

Sentimentul cel mai viu şi mai autentic îl simt, ecoul personal cel mai puternic pe care l desluşim în inimile tuturor cetăţenilor ţării noastre acum, după cuvîntarea tovarăşului Gheorghe Gheorghiu-Dej la O.N.U. este că ei înşişi sint nu numai reprezentanţi, dar şi prezenţi în adevăr acolo.

Nu li se pare, ci în adevăr, propriul lor glas a vorbit cu căldură şi fermitate.

Nu folosim o metaforă, ci realmente întreg poporul muncitor şi-a exprimat în chip viguros, lucid şi realist, voinţa de pace prin cuvîntul conducătorului său.

Acest sentiment — al unei participări electice, adinei, pline de o dreaptă mîndrie — este în mod deschiş, fierbinte şi larg împărtaşit şi de inimile scriitorilor.

Orice conştiinţă curată dă în forul ei interior o aprobare fără rezerve adevăratelor formule de salut delegaţiei romine în incinta forului internaţional.

Atunci cînd se prezintă de pildă că O.N.U. trebuie să devină o organizaţie cu adevărat universală în care toate statele şi popoarele să ştie că au un reazim sigur, un arbitru drept şi nepartinător, asociindu-se această idee cu aceea că „popoarele lumii şi reprezentanţii lor trebuie să manifeste luciditate şi vigilenţă, călăuzindu-se în aprecierea poziţiei fiecărui guvern după fapte şi nu după simple declaraţii”, îşi dă seama oricine că în faţa membrilor înaltei organizaţii a poporului se va purta curajos însăşi problema eticei acesteia, a întărîri funcţiunilor sale principale, a rostului său esenţial.

Atunci cînd pentru dezarmarea generală şi completă — aprobată unanim de Adunarea Generală a O.N.U. — prevederile tratatului propus de N. S. Hruşciov sint înălţate reprezentanţilor celor 96 de ţări ca „o bază serioasă pentru abordarea concretă şi constructivă a problemei”, noi simţim că următoarea întrebare arde realmente pe buzele oricărui om care-şi merită numele şi care se investeşte firesc cu o plenipotenţă ce depăşeşte hotarele unei singure ţări.

„Dar este oare utopie — întrebă conducătorul delegaţiei noastre — a analiza curajos situaţia primejdioasă la care a ajuns omenirea prin faptul că există astăzi suficiente bombe atomice şi cu hidrogen pentru distrugerea civilizaţiei umane”, şi — a trage concluzia, singura logică şi înţeleasă — că cea mai sigură metodă de a evita un asemenea cataclism este însăşi distrugerea radicală şi completă a mijloacelor care îl pot produce?”

Îar atunci cînd, spulberind frumoase poveşti de adormit copii despre „mişina civilizatoare” a colonialismului, tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej reamînteşte delegaţiei americane că „Declaraţia independentă” votată de Congresul din 1776 stabilea lichidarea sistemului colonialist britanic şi cucerirea libertăţii şi independenţei Statelor Unite ale Americii, din nou — prin forţa adevăratului însuşi — aceste simple şi capitale întrebări ale conducătorului delegaţiei noastre înţeleg că sint şi ale noastre şi ale cetăţenului de rînd american şi ale oricărui alt cetăţean al globului:

„Este oare prea mult ca astăzi, după 184 de ani de la această declaraţie, să se ceară ca popoarele ce se mai află sub jug colonial să se bucure de libertatea şi independenţa pe care poporul american a dobîndit-o atunci?”

Oare cite sute de ani trebuie să treacă pentru ca guvernul S.U.A. să fie de acord că şi ale noastre au acelaşi drept de a fi eliberate de sub dominaţia colonială?”

Îndreptăţit ni s-a satisfacţia, legitimă mîndria cu care întîmpinăm şi convîngătoare argumente referitoare

la contribuţia delegaţiei noastre prind cele două propuneri aduse în discuţie la cea de-a 15-a sesiune a Adunării Generale:

acţiunile pe plan regional pentru îmbunătăţirea relaţiilor între statele europene cu sisteme social-politice diferite şi măsurile pentru promovarea în rîndurile tineretului a ideilor păcii, respectului reciproc şi înţelegerii între popoare.

Această contribuţie activă corespunde la rîndul ei — mai mult decît cu o ocazie — cu o prezenţă şi cu un sentiment personal, întrucît exprimăm electiv gîndurile şi speranţele fiecărui dintre oamenii muncii din ţara noastră.

Fără voie ne amintim cit de departe eram alăturaţi de aşaziile noastre soli peste hotare...

În trecut, fie în Liga Naţiunilor, fie la alte burse mapamondice ale puterii capitalului, aveam contabili politici făcînd rentabil pe proştii, aveam şi preşedinji de consilii de administraţie pentru care ţara întreagă era întreprinderea lor particulară: ba chiar şi maestrul strălucit al barei exersau adesea, la picloarele strălucite, acrobatice aliedoarilor fastuoase în contul mărmăgarilor de la Dunăre, dar totdeauna faţa fărî adevărate, inimă poporului cel mîl, erau altceva decît foji acestia. Şi foarte departe de ei!

Ne amintim ce era. Şi vedem ce este.

Iată de ce, urmînd încordaţi istorica confruntare dintre cele două lumi la O.N.U., este pentru noi o mare bucurie — şi este de pe acum o mare victorie a moralei timpului nostru această certitudine de azi, această realitate necunoscută altădată, acest sentiment înfrîmător şi inedit:

Sîntem acolo toţi...

Cicerone THEODORESCU

GLASUL NOSTRU

Marţi seară posturile de radio au retransmis cuvîntarea tovarăşului Gheorghe Gheorghiu-Dej la sesiunea O.N.U. Am ascultat, expuse clar şi ferm, de cej mai demn reprezentant al poporului român, principiile politicii noastre de pace, de promovare a coexistenţei paşnice, de luptă neabătută împotriva uneltor agresive ale cuceritorilor imperialiste.

Am răsucit butonul aparatului de radio şi am ascultat cu mîndrie răsunătoare voinţa noastră de pace răsunătoare de la tribuna de marmură, în marea sală a Organizaţiei Naţiunilor Unite, strălucită de emblema globului. Peste distanţe, de-a lungul meridianelor şi paralelelor, glasul poporului român s-a auzit limpede, răspicit, rostind alături de alte popoare cuvîntul de ordine al umanităţii întregi: DEZARMARE. Alăturîndu-se propunerilor sovietice, formulate în cuvîntarea istorică a lui Nikita Sergheevici Hruşciov, delegaţia noastră a reafirmat necesitatea realizării cit mai grabnice a dezarmării generale şi totale, precum şi incompatibilitatea odiosului sistem colonial cu principiile Cartei O.N.U. şi ale eticii în general. „Poporul român, a spus tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej în cuvîntarea sa, se pronunţă cu hotărîre pentru abolirea defi-

Un mesaj memorabil

nită în faţa aparatului de radio, prin tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej, artist emerit — am simţit o dată mai mult firească că trăiesc într-o ţară care militează cu fermitate pentru binele omenirii, într-o ţară care îşi închină toate forţele curerii nobilului tel al păcii.”

„Ascultînd glasul ferm al conducătorului delegaţiei noastre — ne-a declarat ALEXANDRU GIUGARU, artist emerit — am fost cuprins de un adevărat sentiment de mîndrie din dîm-mi seama de prestigiul cîştigat de ţara noastră în faţa lumii întregi.

„Prin tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej, glasul poporului român s-a auzit viguros în sala Organizaţiei Naţiunilor Unite. Asigurăm, de aceea, pe conducătorul delegaţiei noastre de toată dragostea şi recunoaştinţa noastră.”

„Şi tinăra actriţă SILVIA POPOVICI a fînt să ne împărtăşească emoţia cu care a ascultat cuvîntele tovarăşului Gheorghe Gheorghiu-Dej. „Am ajuns acasă venind de la teatru, în momentul cînd posturile noastre de radiodifuziune retransmiteau cuvîntarea tovarăşului Gheorghe Gheorghiu-Dej rostită la cea de-a 15-a sesiune a Adunării Generale a O.N.U., în numele poporului nostru. Am rămas nemulţumit în faţa aparatului de radio, pînă în clipa cînd tovarăşul Gheorghiu-Dej a rostit cel din urmă cuvînt. M-a impresionat drîzenia, voinţa, claritatea cu care tovarăşul Gheorghiu-Dej şi-a făcut expunerea, m-a emoţionat profund cuvîntele sale pline de umanitate, de înalte semnificaţii. Cauza mărtaş în numele căreia a cuvîntat tovarăşul Gheorghiu-Dej este cauza poporului nostru, este idealul de neînfrînt al oamenilor muncii din Republica Populară Romînă.

„Dragostea fierbinte de pace a oamenilor muncii din patria noastră” — a spus artistul emerit MARCEL ANGHIELESCU după audierea cuvîntării — „voinţa fermă pentru asigurarea unui climat de înţelegere şi de fericire în întreaga lume, sau de găşit limpede din cuvîntele exprimate de tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej de la înalta tribună.

Întreg poporul nostru, însetat de lumină şi de frumos, urmăreşte cu vie emoţie şi cu deosebit interes activitatea tovarăşului Gheorghe Gheorghiu-Dej, activitate închinată celui mai scump ideal: pacea.”

„Poporul român vede în poziţia delegaţiei romine exprimată cu fermitate în cuvîntarea tovarăşului Gheorghiu-Dej la cea de-a 15 sesiune a Adunării Generale a O.N.U., înfrînchirarea idealurilor noastre cele mai scumpe pentru asigurarea în lume a unui climat de muncă şi de creaţie paşnică” — ne-a declarat TANJI COCEA, artistă emerită.

„Ascultînd cuvîntul tovarăşului Gheorghe Gheorghiu-Dej rostit la această istorică sesiune, am fost cuprînsă de o mare satisfacţie şi bucurie, ne-a mărturisit SILVIA DUMI-

„Dar este oare utopie — întrebă conducătorul delegaţiei noastre — a analiza curajos situaţia primejdioasă la care a ajuns omenirea prin faptul că există astăzi suficiente bombe atomice şi cu hidrogen pentru distrugerea civilizaţiei umane”, şi — a trage concluzia, singura logică şi înţeleasă — că cea mai sigură metodă de a evita un asemenea cataclism este însăşi distrugerea radicală şi completă a mijloacelor care îl pot produce?”

Îar atunci cînd, spulberind frumoase poveşti de adormit copii despre „mişina civilizatoare” a colonialismului, tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej reamînteşte delegaţiei americane că „Declaraţia independentă” votată de Congresul din 1776 stabilea lichidarea sistemului colonialist britanic şi cucerirea libertăţii şi independenţei Statelor Unite ale Americii, din nou — prin forţa adevăratului însuşi — aceste simple şi capitale întrebări ale conducătorului delegaţiei noastre înţeleg că sint şi ale noastre şi ale cetăţenului de rînd american şi ale oricărui alt cetăţean al globului:

„Este oare prea mult ca astăzi, după 184 de ani de la această declaraţie, să se ceară ca popoarele ce se mai află sub jug colonial să se bucure de libertatea şi independenţa pe care poporul american a dobîndit-o atunci?”

Oare cite sute de ani trebuie să treacă pentru ca guvernul S.U.A. să fie de acord că şi ale noastre au acelaşi drept de a fi eliberate de sub dominaţia colonială?”

Îndreptăţit ni s-a satisfacţia, legitimă mîndria cu care întîmpinăm şi convîngătoare argumente referitoare

(Continuare în pag. 8)

Ambianța interiorului

În limbajul nostru curent educația estetică asociată cu o tot mai pronunțată exclusivitate diversele domenii ale artei, care rămân fără îndoielă factorul major în această privință, dar pe măsură ce ne îndepărțăm în timp de această explozie de lumină a Răsăritului și ne apropiem nefericit de industria de idealurile halucinate de hîrtie închipuirea exaltată a hîrtii alchimisti, ignorăm, sub sperețurii, înfinitul univers al bătăniei cotidiene, acea lume umilă și lucitoare care stă în fața noastră zi de zi și ceas de ceas — la reducere uneori la stricta ologie a utilității și neglijăm vitalitatea lor estetică. E vorba despre lucruri pe care le făceau deosebit de interesante și talentate oameni de istorie și de contemporani de istorie pînă la a se situa în înălțarea artilor vremii, confuzii chiar unorii cu ei, și care odată dezvoltarea monstruoasă a marii capitaliste au intrat în zodia curiozității și a disprețului, categorii meseriași în toată rezonanța peiorativă ce se imprimase acestui cuvînt. Să ne gândim la noștrii ca timpulari, mar, croitor, zugrav, giuvaerger, și altele înrudite și să recunoaștem că — așa cum am menționat-o de burghize — conținutul lor nu cădea în mentalitatea noastră totdeauna conținutul artistic, ceea ce, strășilor noștri de acum patru sau cinci secole, li s-ar fi părut de neînțeles. Am înțeles dintr-un timp vrednic și aplicat dacă știe înaintașul său Boule a rămas în istoria artelor și răstul lui a fost un zimbet de visăre îngăduință ca la auzul unei fruse plămăzuri legendare. Nu sîntem noi cei care beneficiem într-un fel generoasă prezumție a artei, căpătăm restaurăm lucrurile de a căror uncinare sîntem vinoați cel puțin în pasivitate și izolare?

și a maselor plastice, idealul de artă al omului contemporan, toate cer creația unui stil al mobilierului care să găsească o deplină adecvare societății noastre.

Frumosul în materie de mobilă ca și profundează nu rezidă în simplitatea călătută cu orice preț sau în abundența de ornamente, iar datapurile, mesele, comodele sau băhutele lăcute odinoară de maeștri celebri ca Boule, Cuoci sau Roentgen nu ne trezesc admirajia prin bogăția podoabelor de

meseriilor, despre care vorbeam, și poartă slabele exigențe manifestate de conducerea întreprinderilor de resorti. Amintesc despre slaba exigență a întreprinderilor și nu a publicului în primul rînd, pentru că lor le aparține inițiativa, și în al doilea rînd pentru că gustul cumpărătorului apare și se formează tocmai sub determinarea realităților noi; Marx spune în Introducerea sa la „Contribuții la critica economiei politice” că „obiectul de artă — ca și orice alt produs — crează un public cu simț artistic și capabil

Estetica vieții cotidiene

bronze, filde, ecaille, și prin armonia desăvîrșită și expresivitatea lor, pentru că aceleși ornamente duse la paroxism și realizate fără echilibru și gust, cum s-a întîmplat în ultimele decenii ale secolului trecut cu așa-numitul neo-rococo, dau impresia de aglomerație și vulgaritate. Dacă în timpul barocului sau al goticului exista o unitate și un echilibru între arhitectură și mobilier, cred că noi sîntem încă deficitar sub acest raport și e suficient să raportăm realizările constructorilor noștri în ceea ce au ele mai indiscutabil — litoralul de exemplu, sau Piața Palatului — la finuta unui magazin de mobilă, ca să sesizăm fără eforturi decalajul existent datorat tocmai acestei îndepărtări a artiștilor de lumea

să se bucure de frumos”, ceea ce reprezintă un adevăr fundamental.

Trebule căutate forme noi, corespunzătoare idealurilor și sensibilității omului contemporan — lată o frază truisitică de care se abuzează în considerajile criticii literare și artistice cu toate că abuzul e în ultima instanță justificat. Ce-ar fi să extîndem însă aplicabilitatea acestei aserțiuni și asupra dulapurilor, meselor, foliolelor și încă asupra covoarelor și perdelelor și vaselor? Numai apropierea artiștilor de aceste domenii alite de însemnat în existența cotidiană, a oamenilor noștri, numai colaborarea generoasă a pictorului și sculptorului cu muncitorii fabricilor de mobilă, covoare, porțelanuri, poate determina apariția unui stil specific

O BOGATĂ SURSĂ DE INSPIRAȚIE

Muncesc în una din întreprinderile mari ale patriei noastre, care ocupă un loc de frunte în dezvoltarea economiei naționale — Atelierele C.F.R. Grivița Roșie.

Grivița Roșie este locul unde am luptat și s-au jertit pentru idealurile mărețe ale clasei muncitoare unii dintre cei mai buni fiți ai poporului nostru. Tradițiile revoluționare au o mare valoare educativă, jînd trează în a-mintirea oamenilor muncii vremurilor de singeroasă asuprire și exploatare.

În această mare cetate înălțată de muncă și luptă, artiștii noștri au putut găsi oare interese pentru viața operelor literare, așteptate cu mult interes de către cititorii noștri.

Acum, tovarășii Miu Ilie, decorat cu Ordinul Steaua Republicii, clasa V-a, introducînd trăsăturile morale ale omului înaintat — atît în îndeplinirea sarcinilor sociale, cit și în viața personală.

Mulți dintre muncitorii Atelierei Grivița Roșie care în 1933, în zilele luptelor revoluționare, au răspuns într-un suflet chemării partidului împotriva teroarei, exploatarei, împotriva fascismului, pentru pînă, pace și libertate, sînt astăzi mereu în primele rînduri ale construirii socialismului.

Aici muncesc și maeștrii cazangiu Alexandru Codescu — Erou al Muncii Socialiste, care prin munca sa neobosită de 30 de ani numai în cazangerie, prin realizările și contribuția lui, în dezvoltarea procesului de producție, și-a câștigat stima și dragostea întregului colectiv de muncă. El, de multe ori, stă de vorbă cu tovarășii lui de muncă și în special cu tinerii, arătîndu-le viața grea, plină de mizerie dusă de muncitorii în trecut. Le vorbește despre viața luminoasă de astăzi cînd, eliberați de jugul politice și economice, de teama zilei de mîine, de grija pentru o bucată de pînă, se poate vedea că adevărat ce înseamnă forța unui muncitor, care sub conducerea partidului, și-a luat soarta în propriile sale mîini. Acestea au o influență mare asupra educației comuniste a tinerilor muncitori.

Să luăm, de exemplu, un alt muncitor: cazangiu Miu Ilie, care lucrează de 33 de ani în cazangerie. A apucat timpurile cînd niturile le bătea cu ciocanele, pînă i se tăia răsularea. În viața lui, după 23 August, s-au produs multe transformări. Acum conduce munca politică în cazangerie, este secretarul organizației de bază. El nu poate uita niciodată o întîmplare deosebită în viața lui.

Înainte de 23 August 1944, se afla detașat la Atelierele C.F.R. Arad împreună cu alți 160 de muncitori. În noaptea de 22 spre 23 August hitleristii

de Vasile APOSTOL

locuitor de secretar al Comitetului de partid — Atelierele C.F.R. Grivița Roșie

Multe se pot scrie și despre lupta ce o desfășoară comuniștii, pentru introducerea progresului tehnic în producție, a noului în muncă.

În urmă cu mai mult timp, un desatornic inginer a propus introducerea sudurii automate la reparația cazanelor de locomotivă, înlocuind niturile care este o muncă grea, anevoioasă. Acest nou procedeu tehnic a înfîmînat atunci multe greutăți din partea unor, care aveau chiar munci de răspundere în conducerea acestui sector economic. Convingîndu-se de necesitatea introducerii sudurii automate și vînzînd greutățile ce s-au ivit au combătut rîndușă și nouă a ieșit învingător. Numai la primul cazan de locomotivă la care s-a înlocuit niturile prin sudură automată au fost realizate economii în valoare de 15.000 lei, timpul de reparație a fost redus cu zece zile, iar munca grea de nituire a fost înlocuită. Anual se vor realiza economii în valoare de 2 milioane lei.

Printre cei care se ocupă de promovarea tehnicilor noi în producție, se poate vorbi și despre brigada de sudori Congresul al III-lea al P.M.R. condusă de comunistul Tudose Dumitru, Bereanu Ion, secretarul organizației de bază de la sudură-locomotivă, brigada de inovatori de la ofelarie condusă de maeștrul turnător Domnișan

Mulți se pot scrie și despre activitatea celor peste 1200 de tineri muncitori din Grivița Roșie. Despre dorința multora dintre ei de a învăța carte, de a ajunge meseriași cu o cultură înaltă, tehnicieni, ingineri.

Tînărul strungar, Păunoiu Marin, a rămas orfan de tată din tragediile copilărie. Tatăl lui lucra în Grivița și a fost omorît în bombardamentele din 1944. Cu ani în urmă el s-a înscris la liceul seral, anul acesta a luat maturitatea și acum s-a înscris la Politehnică. Comuniștii din organizația de bază din secția strungărie-voagane l-au primit recent în rîndurile membrilor de partid. Va munci de acum înainte în rîndul oamenilor de nădejde. Peste 4-5 ani va deveni inginer. Ca el sînt mii și mii de tineri în țara noastră. Ei vor deveni ceea ce dorim, pentru că diplomele lor nu sînt chestiuni personale, care-i privesc numai pe ei, ele constituie o problemă de stat și la obținerea lor sînt din plin ajutorul colectivului de muncă, sprijinul partidului și guvernului.

Despre munca brigăzilor de producție ale tinerilor, precum și despre munca patrioțică pe care o fac pe unele șantiere de construcții, de asemenea multe se pot scrie.

Am arătat doar cîteva aspecte din munca unor oameni care luptă pentru o conștiință tot mai înaltă, cu încredere deplină în viitor, hotărîți de a contribui cu tot elanul la victoria deplină a socialismului. Faptele sînt însă mult mai multe și pline de conținut.

De aceea, noi invităm scriitorii noștri să vină cît mai des în mijlocul muncitorilor din atelierele Grivița Roșie, care le oferă o bogată activitate pentru viața lor operă literară.

Sîntem convinși că literatura noastră — print-o legătură mai strînsă a scriitorilor cu adevărații eroi ai construirii socialismului, va aduce o contribuție însemnată minunatelor perspective deschise de cel de al III-lea Congres al P.M.R.

Alături de mărețele realizări ale desăvîrșirii construcției socialiste, sîntem siguri că se vor crea și mărețe opere literare în care vor fi ogîndite noile trăsături ale oamenilor, faptele glorioase ale poporului nostru muncitor, constructor al vieții sale noi.

epocii și aspirațiilor ei. Și nu mă gîndesc la artistul obscur care negăsindu-și audiența în plastică își caută un refugiu auzul, ci la marile personalități ale artei de azi. Maeștrii lapserilor franceze care au reprodus pe vremuri scenele galante și pastorale ale pictorilor rococoului au lucrat în secolul nostru după cartonașele unor Matisse, Duly sau Vlaminck și nu după smîngălele nearticulate ale etniei sale căruia, era să zic zugrav; vedeți că de departe a mers în mentalitatea noastră desconsiderarea unor meseriași de frumose și de altele ori înrudaite cu arta? O vitrină în stilul lui Ludovic al XV-lea reprezintă îmbinarea armonioasă a simplității cu pictura și sculptura și nu mi pot înainta convingerea că o asemenea colaborare, căreia avem toate mijloacele de a-i cere ireproșabile condiții, ar duce astăzi la rezultate uimitoare. Și poate că n-ar trebui neglijată nici vechia artă a vitrorurilor deîndată ce pictorii de talia lui Braque sau Vrubel au reînviat-o în secolul nostru.

Oricum, această întoarcere a artiștilor spre multitudine obiectelor care, făcîndu-i omului viața mai comodă, nu pot lipsi de a l-o face și mai frumoasă, e o problemă de reală și acută actualitate. Eliberați de grijele existenței cotidiene, oamenii încep a se gîndi cu mai multă preocupare la acele aspecte ale propriei lor vieți pe care, fără voie, le ignoraseră altdată, și în mod firesc interiorul — ca și vesmintele și întreaga ambianță zilnică de care mă voi ocupa în articolele viitoare — devine un obiect al atenției lor, pentru că nu trebuie neapărat să îi Xavier de Malsre ca să-ți iubești locuința și să încerci de altele ori voluptatea unei călătorii în jurul odăii tale.

A. E. BACONSKY

Floarea

*Eu am lansat-o, universul
Și zarea o voiau, de pară,
Îi crește-n depărtare mersul
Și pînă și în vid înfloară.*

*Lung fulgeră lumina densă
Și se rotește bezmetic meteori
Nu uca trecerea intensă,
Nu rup umanitatea florii.*

*Petala ei de sînge pare,
Rotită undelor albastre.*

In miezul cerului tresare,
Sunînd ecoul lumii noastre.

Și orice astru poate prînde
Acest ecou pe totdeauna,
Pe sfera lui înscris fierbinte
Și boltii repetat într-una.

Cînd s-a întors neodămată,
Lovind cu griji scoarța humii,
Din nou, lumina ei nălțată
Vesti în timpuri, pacea lumii.

In romînește de GRIGORE HAGIU

Milioane de sori cu petale

*Căruța uscată ca un car scitic
Mă poartă spre gospodăria „Drum Nou”.
Din cînd în cînd, spinul tău fes violet
bate temenele sub copita murgului.
Gorgane uriașe saltă frunțile
dintre lanuri de floarea-soarelui.
— Lasă-mă aici, Mustafa!
Întru printre tulpinile vînjoase,
printre frunzele aspre, pavoase,
pe sub discurile dogoritoare —
ce belșug de culoare!
O mie de Van Gogh au zugrăvit pe tarlate
milioane de sori cu petale,
sori cit un galben, cit palma, cit pălăria.
Mă pierd în lumea aceasta cu chipuri florale.
Tu ești codană cu ochi jucăși.*

George DAN

Palatul

*...Așa... Și puil a crescut... Nu mai e chiar atît de pui
Pornește spre școală
și pentru-nfîia dată călătorește,
singur pe cărarea lui...
Nu mai întreabă puful de păpădie
de ce zboară în toate părțile,
nici coaja de ou,
cîtește și știe
că pot să-i răspundă, la toate-ntrebările
cărțile...*

*Hai, să ne uităm în abecedar
la străvechile semne ale unei mari moșteniri...
Pe-aici s-a așezat, muțat în cerneală-un bondar,
aici niște păsărele au odihnit pentru-o clipă picioare subfiri.*

*Aicea-s befe, bune pentru drumești și drumețe,
gata să-nconjoare întreag pămîntul,
aicea-s cirliche, pentru peștii care nu știu să strige,
aicea-s bice cu șfichiurile noi,
și deodată, răsare cuvîntul:
O — i, Oi*

*...Oi multe și albe zburdînd pe toloace
și mama ce coase și pace
iar steagul e roșu, cuptoru-i încins și fierbinte de-acele
cuvînte, cuvînte...
și deodată răsare Ideea !...*

*Bună dimineața, puile mic, școlarele, uite ține chein
spre un vrăjît palat.
Cheia e veche din moși strămoși
dar înăuntru,
am mai rînduit noi și-am așezat.
Am adus mobilă nouă.
Pe-unde a fost o odaie, am făcut încă nouă.
Am scuturat de praf. Am aruncat icoanele vechi și vechile moaște.*

*Am mărit încăperile.
Acum cine stă în palat și-l cunoaște
îi sînt uriașe puterile.
Poate să întoarcă riuri, să șfarme munți, să clădească orașe
poate
să ia o mîngă și s-o azvîrle-n văzduh pînă atînge
cerul,
și s-o prindă-n poală,
poate să ia lumea-n palmă și s-o adulmece, ca pe-o portocală...*

(Fragment din suita „Descoperirea lumii”)

Mioara CREMENE

O viziune a Păcii

Nichita STANESCU

Clubul muncitoresc C.F.R. Grivița Roșie Foto: A. MIHAILOPOL

SADOVEANU ȘI CRITICA VECHIE

Critica literară l-a conștientizat în unanimitate, după primul an de la apariția Povestilor, pe Mihail Sadoveanu ca pe o figură centrală a literaturii române. Nu în aceeași măsură se poate vorbi însă de o adevărată înțelegere a semnificațiilor culturale cuprinse în opera ce-și deschide abia drumul. Înțelegerea se trăsătură mai mult sau mai puțin dezvoltate, deși evident sesizabile în primele cărți, observațiile și caracterizările diferitelor critici au trebuit să se confrunte pas cu pas cu ascensiunea operii. Cei mai mulți dintre criticii nu au procedat așa și au lăsat și urmăriștoarea moștenirea unor scheme crotite pentru Povestiri și Șoimii, dar menite să cuprindă înfrînsele și Hanul Ancuței și Frații Jderii.

Atacul dat de Sănielviți, în Curentul Nou, în nov. 1905, n-a găsit nici o aprobare. În schimb a stîrnit interesante riposte teoretice și critice. Faptele se cunosc și nu e necesară prea multă insistență asupra lor. (O prezentare specială, care nu-și are locul aci, a fost făcută în Ibrăileanu, Omul).

SADOVEANU LA 80 DE ANI

Prin care Sănielviți își înclinau ca înfățișare tematică lui Sadoveanu. Năluca era redusă la „beție și adulter”, Ivanciu Leul la „adulter, omor și bestialitate sexuală”, Cosma Răcoare la „adulter și omor”. Cit de mult explica acest tablou sinoptic tematica fiecărei scrieri e lesne de înțeles. Mai greu e, unori, să înțelegi pe ce bază s-a făcut încadrarea fie și forțată, a unor povestiri, în tabloul preconcepțuit. De pildă: Sluga-beție și omor! În vreme ce în anul scrierii era, pentru Iorga, „simplu povestitor”, pentru Lovinescu, romantic, pentru Revista Idealistă „mai degrabă un realist”. Sănielviți îl considera din școala naturalistă, deși, după opinia lui, în scrierile lui Sadoveanu de fapt n-are fi nici „naturalism” ci „bestialitate curată”. În vreme ce Sextil Pușcariu vedea în Sluga „frica ca atare”, Sănielviți era supărat tocmai pentru că sesiza solidaritatea socială a scriitorului cu sluga baftocorită care se răzbuună fin, pe plan moral. „Naturalism este — îl aprotrofa el de scriitor — cînd, în Sluga îl încarcă de laude pe Năstăseacă ca nu l-a asasinat cu premeditare boier pentru o palmă?” După Sănielviți, Sadoveanu face „idealizarea unor bestii” (adică Cosma Răcoare, Ivanciu Leul) și „glorificarea criminalului ordinat” (adică Petrea Străinul). Sadoveanu era — după Sănielviți — imoral, nietzschean, sărac cu duhul, un om cu „suflet de vaginistru” etc. Mai era și un pasășor de rînd. El „înita” întotdeauna pe cite unul sau mai mulți scriitori străini, de preferință pe Zola, Sienkiewicz, Tolstoi și Gogol. Crisma lui Moș Precu ar fi fost după Zola! Povestire de Crăciun — „jumătate după Gorki”. Șoimii — Sienkiewicz + Tolstoi + N. D. Popescu, Dușmanii — o paștie după Făclia de Paști, iar Hanul bouli după Hanul lui Minjoiaș. Petrea Străinul după... Moartea civilă! Pină la Sănielviți toți criticii remar-

caseră unitatea de „atmosferă”, uimitoare la un tînăr scriitor. După Sănielviți, fiind limitată după altceva „fiecare poveste are o atmosferă ce toată deosebită, parca n-ar fi scrisă toate de același autor!” Pe scurt „opera d. Sadoveanu — chiar dacă d-sa ar avea un talent însemnat și n-ar fi, cum este, o mediocritate — ar fi încă hibridă, barocă...”. Singur, în evocarea și în istoria Sănielviți avea convingerea că Sadoveanu n-are talent! Nu era, în aceasta, o constatare pripită, de om încă relativ tînăr și pornit. Era cea mai crasă opacitate consecventă, în fața valorii artistice. În 1920 încă mai era în stare să afirme, socotind că ține seama de evoluția, între timp, a scriitorului, că Sadoveanu „s-a civilizat mai tîrziu, fără a câștiga ca talent”.

Aburditățile lui Sănielviți interesează doar ca o curiozitate a micii istorii literare. Ecoul lor în epocă nu există decât prin indignarea pe care au produs-o. Nici una din ele nu s-a transformat în prejudecată a criticii literare, ca „sămănătorismul sănătos” al lui Iorga sau ca „psihologia rudimentară” a lui Lovinescu. Contribuții pozitive, evident, n-a adus Sănielviți în înțelegerea lui Sadoveanu. Afară de una, indirectă: el îl denunță pe Sadoveanu ca tînăr format la școala curentului literar al Contemporanului și clocoșca lui „demascare” cuprindea un adevărat prețios pentru noi și pe care critica burgheză a preferat să-l treacă sub tăcere: „D. Sadoveanu — n-o știți? — s-a lăsat ca scriitor în curentul socialist” — scria Sănielviți cu aerul unei condamnări definitive, al unui denunț autorizat pentru că el însuși fusese „socialist” și-și cunoștea bine tovarășii; „d-sa a început a scrie, sub pseudonimul Cobuz, la Pagini literare și la alte reviste mai mult sau mai puțin socialiste, a căror tendință firească era să arate, fără să evite exagerațiunile, apuziciunile societății actuale”. Am avut atunci o întreagă pleiadă de cîntăreți a tot felul de nenorociri”, etc., etc. Istoria literară de azi are de meditat asupra acestui cazier întocmit de Sănielviți.

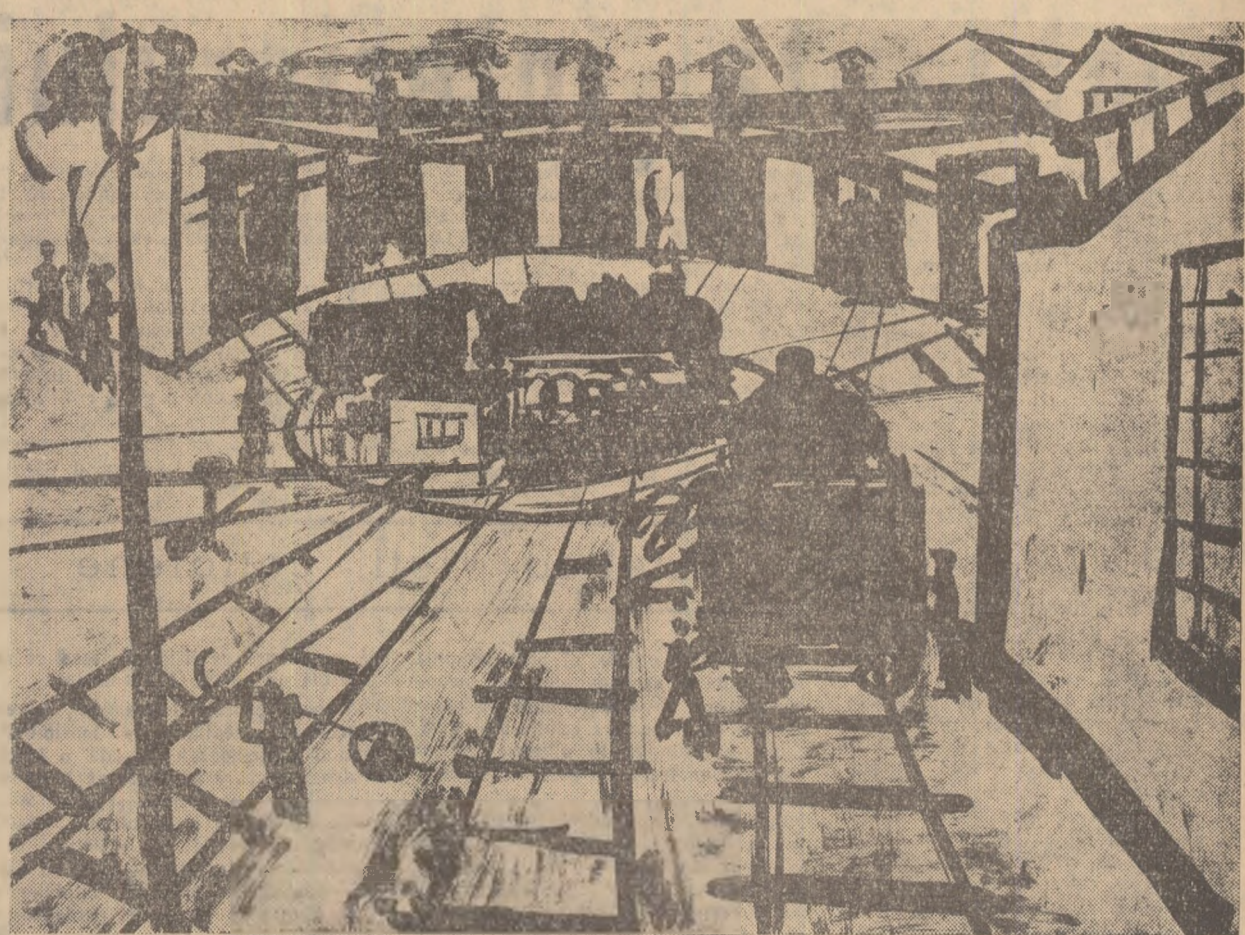
În toate comentariile pe care le-a stîrnit, prin senzaționalul său ton, Sănielviți, ne interesează. În două săptămîni apăruseră articole în Adevărul, Gazeta Moldovei, Viața Nouă, România Literară, Voinea Națională și Revista Idealistă, pe tema Sănielviți — Sadoveanu. Articoul din România Literară, era al faimosului Caion, din cnaclul macedonesc, același Caion care-l acuzase pe Caragiale de plagiat și pe care tînărul Sadoveanu, înfr-o puțin cunoscută activitate de critic literar, îl combătuse revoltat, deși colaborase la un moment dat, alături de el, la o aceeași revistă, „D. Sadoveanu are o morală?” — întreba Caion. Adevărul

publica articoll lui B. Brănișteanu — Geartă între literați. Chendi discuta Cazul Sănielviți — Sadoveanu, iar Evan (Isabela Sadoveanu) despre Artă și morală, Iorga hotărî cu demnitate că Sănielviți nu merită un răspuns dar apoi scrisese un articol împotriva clevetitorilor.

În primăia aprecierii lui Sadoveanu, sint semnificative articolele unor mai obișnuiți critici, aliați oarecum în afara polemicii și înarmăți cu bătăi simț al cititorului contemporan mijlociu dar informat. Acest cititor, care căuta o literatură capabilă să răspundă selei de adevăr și de critică socială, se îndrepta instinctiv spre un scriitor care începea să cîștige universul: Maxim Gorki. În tînărul povestitor român, acest cititor găsea o afinitate cu Gorki, pe care criticii autorizați, de atunci și de mai tîrziu o vor ignora. El îi răspundea lui Sănielviți la a-dăpostul scriitorilor universali pe care-l iubea, în primul rînd al lui Gorki. În Gazeta Moldovei, publicistul Ișan G. Sateanu, la rubrica Coloana Mea își intitula articoll Polemici literare și argumenta contra lui Sănielviți năiv dar, în fond, just: „ce am spune atunci despre geniul prozator Maxim Gorki care, în tainoasa epocă dramatică La fund (Azilul de noapte), descrie aceeași prositluie și același alcoolism?” după care urmau exemplele lui Tolstoi, Hauptmann, Turgeniev, Zola, Mirbeau, Dostoievski. Sint aceste inmorali? „Firește că nu!”. Articoll lui M. G. Holban, directorul Revistei Idealiste, făcea un fel de sinteză a discuțiilor și se pronunța categoric de partea lui Sadoveanu, apelînd la el Gorki: „critica ce se poate face d-lui Sadoveanu — scria el în revista pe care o conducea — este de a fi prea exclusiv în alegerea surselor tratate... Dar oare celebrul Gorki, de la care desigur universul nostru s-a inspirat, nu se poate face aceeași critică? ceea ce mi-l împiedică să fie cel mai mare scriitor rus contemporan.” M.G. Holban făcea o justă distincție între naturalism și realism și-l considera pe Sadoveanu, cu consecvență realist: „D. Sadoveanu este un realist, însă nu un naturalist, de pildă ca Emil Zola, care găsea o plăcere în descrierea virturilor bestiei umane și se descrie cit se poate de urios”.

Apropierea între debutul lui Sadoveanu și influența lui Gorki, confirmată și de unele documente inedite pînă azi, nu poate și nu trebuie să ne scape ațărele pentru a înțelege intrerădă cautiunile celui ce a scris Dureri inabuzite și care era disputat sau atecat cînd ca romantic, cînd ca realist, cînd ca sămănătorist „sănătos”, cînd ca „naturalist”, patologic s.a.m.d. Lui înțelegerea, în genere, asigură debutantului eroi semnificativă, după cum am văzut, de toți criticii, inclusiv Lovinescu și Sănielviți, dar și de Iorga, care, în mod excepțional, accepta ca un redactor al Sămănătorului să fie contantnat de „străinatele”. Si, peste mulți ani, în 1929, la Universitate, Iorga avea să spună: „Dintre toți cei care au fost la „Sămănătorul” sau mai tîrziu, cu sau fără voia lor, au fost alipii de această mișcare, unul singur a fost influențat de o singură literatură străină, care atunci putea sugera: „d. Sadoveanu care la începutul carierei sale, s-a inspirat din literatura rusească”. Si, evident, constatarea nu se raportază doar la Povești de vinătoare.

De pe poziții diferite, cele mai semnificative atitudini iau în epocă, în cazul Sadoveanu — Sănielviți, Eugen Lovinescu și mai ales G. Ibrăileanu. În 1906—1907 se adaugă, indirect, prin comentarea lui Sadoveanu în vederea caracterizării globale, Titu Maiorescu și Mihail Dragomirescu. În felul acesta, în primii doi ani de la apariția primului său volum, Sadoveanu: avea asupra-și opinii diverse și adesea opuse ale tuturor acelor care reprezentau sau începeau să reprezinte un nume în critica literară a vremii.

VASILE GRIGORE

„Placa turantă și reniza de locomotive de la Grișia Roșie”

EVOLUȚIA PROZATOAREI

LUCIA DEMETRIUS Împlinește 50 de ani

Lucia Demetrius, s-a format în atmosfera literaturii lui Gala Galaction și N. D. Cocca. Ambii tovarășii și prietenii ai tătului ei, poezii și prozatorului Vasile Demetrius, Conducătorii ai unor reviste de orientare statornic democratică („Linia dreaptă”, „Viața socială”, „Făclia” și „Cronica”), ei au participat la începutul acestui secol, alături de Iudor Argetzi, la curajoase campanii de presă îndreptate împotriva orientării burghezo-moșierilor. Orientarea politică și concepția realistă a operii acestor scriitori a intrat profund în forma prozatoarei. Altfel spus, socială și artistică, într-o creație literară care cuprinde aproape trei decenii, poate fi mai bine înțeleasă dacă cercetăm un capitol despre care s-a vorbit mai puțin pînă acum, și anume: proza Luciei Demetrius de la apariția romanului de debut „Tinerete”, și pînă astăzi.

Carlea aceasta, care a văzut lumina tiparului în 1936 și a fost distinsă cu premiile „Hanul Ancuței” și „Femina”, ridică, între altele, problema răspunderii scriitorului în oglindirea realistă a vieții. „Ce înseamnă arta, viața, în afară de mine... asta e o concepție de poet scriitor”, notează Lucia Demetrius. Romanul, cu o acțiune mai mult difuză, estompată de visare și confesiune lirică, aduce primele date mai importante despre personalitatea autoarei. Din vîlmășagiu vieții, tînără romancieră observă — cu spontaneitatea reacțiilor și stărilor de spirit caracteristice adolescenței — tapte semnificative. Contemplarea jocului excepțional al unui actor cum a fost Moissi, trezește emoții profunde: „Actorul Moissi n-a fost un om, a fost o faptă după săvîrșirea căreia am plecat cu mîezul sufletului geos din coaja indiferenței, a emoției mijlocii, a credințelor minore de toate zilele. Tiparele s-au spart, am ars la un foc maxim, și am ieșit puri de orice minereu”. Preferințele estetice ale prozatorului ca

rei s-au valorificat din plin de abia în perioada de după Eliberare. Reflexiile prozatorului revoluționar adînci care s-au piercut în viața societății noastre, i-au oferit surse generoase de inspirație. Analiza atentă a caracterelor și a stărilor sufletesti, observația sensibilă, notația lirică, tonalitatea romantică și, mai presus de orice, preocuparea pasionată pentru valorile etice superioare au urmărit în zilele noastre transformările din conștiința omului contemporan.

Scriitoarea dezvăluie tîrșăturile umane superioare, devotamentul, frumusețea dragostei sau prieteniei. Proza Luciei Demetrius aduce mîntuirea unei sensibilități deosebite în descrierea evoluției sufletesti a eroilor. În nucele din volumele „Oameni și jivine” și „Oglinda”, elementele care sînt de domeniul moral, sînt utilizate de scriitoarea pentru a sublinia puternice tendințele sociale și politice contemporane. Altfel spus, urmează etice, ale constructorului socialismului, a curajului a încrederei, a entuziasmului participării la viața obștească se realizează în tipuri caracteristice. Eroii pe care îi întîlnim în nucele actuale ale Luciei Demetrius se disting prin opoziția lor neabătută față de o stare de lucruri nedemnă, înjositoare. Virgil și Eleonora Darie din „Oameni și jivine” se desolidarizează de ceilalți membri ai familiei, pentru că se suocă în atmosfera mic-burgheză. Olga este o fată care nu ezită să-și părăsească mama, pe Nora, care care trăiește din amintiri, cu scepticism și rigiditate, fără a reuși să înțeleagă prezentul. Sora de caritate Leifia Poplican înfăptuiește un act eroic, salvînd copiii dintr-o creșă de înundație, indignată de indiferența condamnabilă cu care munceste Dumitru, colega ei.

Lucia Demetrius

Proza Luciei Demetrius este consacrată aspirațiilor nobile ale sufletului omesc, cărora epoca socialistă le promovează, le oferă împlinire. Ghitoriul care urmărește evoluția nucei în creația Luciei Demetrius observă cu satisfacție consecvența unor idealuri morale și estetice formulate la începutul carierei literare, și dezvoltate apoi în opera de maturitate, pe coordonatele realismului socialist.

Lucia Demetrius este conștientă de aspirațiile nobile ale sufletului omesc, cărora epoca socialistă le promovează, le oferă împlinire. Ghitoriul care urmărește evoluția nucei în creația Luciei Demetrius observă cu satisfacție consecvența unor idealuri morale și estetice formulate la începutul carierei literare, și dezvoltate apoi în opera de maturitate, pe coordonatele realismului socialist.

Lucia Demetrius este conștientă de aspirațiile nobile ale sufletului omesc, cărora epoca socialistă le promovează, le oferă împlinire. Ghitoriul care urmărește evoluția nucei în creația Luciei Demetrius observă cu satisfacție consecvența unor idealuri morale și estetice formulate la începutul carierei literare, și dezvoltate apoi în opera de maturitate, pe coordonatele realismului socialist.

Nicolae VELEA

CICI CONSTANTINESCU

„Tineri oclăni”

PREȘA STRAINĂ

„FRANKFURTER ALLGEMEINE”

(Corespondență din New York de Otto Zoff)

„Acela care a îndrăgîit teatrul american este nevoit să-și întorcă lafa cu deznăsc și el. Degradat la funcția înșoșitoare a unei speculații de dolari, acest teatru nu se mai recunoaște pe sine însuși. Nu există nici subvenții de stat, nici municipale, nici particulare, dar în primul rînd — și acesta este cel mai mare rău — nu există nici o instanță care să răspundă de numirea sau de revocarea unui director de teatru. Toți acei care au făcut cu succes negocierile cu ciorapi de damă sau cu mezeluri, cred că se pricepe și la „afacerile cu teatrul”. Bilanțul la sfîrșitul stagiunii nu arată — cel puțin la prima vedere — mai prost decît de obicei: dint-un număr de cincii producții prezentate, una singură, în medie, s-a bucurat de succes. Aceasta e un lucru curent în ultimii cinci ani. Deosebirea constă însă în faptul că de data aceasta cheltuielile sporite au provocat o pierdere totală de peste șase milioane dolari. Lumea se întrebă de ce sînt aruncate la gunoii șase milioane de dolari, atunci cînd există zi de zi posibilitatea de a investi cu succes această sumă în industrie și comerț?”

„Viermele se ascunde în altă parte. Nivelul scăzut sau plătitudinea majorității pieselor prezentate anul acesta, au dezgustat publicul. Pe de altă parte, același public înlocuiește spațiile literaturii și semiliteraturii oferite de Off Broadway. Ce ar dori de fapt publicul să vadă reprezentat pe scenă? Am

putut vedea în cursul acestei stagiunii eforturile inutile ale criticii de a insufla publicului ideea că perverșiunea și lipsa de înuță morală au pentru epoca noastră accesul valorilor funcționale ca, de pildă, umanismul pentru epoca clasicismului și critica socială pentru perioada realismului. Dar tineretul nu mai este receptiv la asemenea teorii. Așa s-a întîmplat că într-o bună zi, ziarul „New York Times” și-a pus coloanele la dispoziția protestatarilor. Unul din cei mai buni critici teatrali ai dramaturgiei contemporane, Marya Mannes, a inițiat seria protestelor printr-un atac violent. Ca purtător de cuvînt al tineretului ea îndrăznește să declare război pieselor care proslăvesc răul, corupția și isteria. „Numai un psihiatru sau o soră de caritate dintr-o casă de nebuni — declară Marya Mannes — și-ar putea petrece ațtea ore de noapte în societatea toxicomanilor, perverșilor, sadișilor, istericilor, vagabonzilor, criminalilor și alior bolnavi trupești și sufletesti. Dar fără a avca scuza că acest lucru est legal de obligațiile lor profesionale, aide Mavers din Detroit sau Carson din Scarsdale au plătit pentru un bilet de teatru suma de 6,90 dolari sau chiar mai mult pentru a fi mingiați, soțai sau magnetizați de oameni foarte neplăcuți, care fac lucruri foarte neplăcute și vorbesc o limbă foarte neplăcută. Acesta este un fenomen care merită să rețină atenția.”

Seară literară Mikszáth Kálmán

Cu prilejul împlinirii a 50 ani de la moartea marelui scriitor clasic maghiar Mikszáth Kálmán, Uniunea Scriitorilor din R. P. R. și Statul Popular al Capitalei Casa de Cultură „Petofi Sándor” — au organizat vineri 23 septembrie 1960, orele 18,30, după-amiază, o seară literară festivă consacrată scriitorului maghiar, în Casa de Cultură „Petofi Sándor” din str. Zalomit nr. 6. Au fost de față tov. Némety Béla Ambasador al R. P. Ungare la București, precum și tovarășii György Jenő și Sándor Argyleyan reprezentanți ai Ambasadei R. P. Ungare. În preidiu au luat loc tovarășii Acad. Mihail Beniuc, Prim Secretar al Uniunii Scriitorilor din R.P.R.; Dobozy Imre, Secretar General al Uniunii Scriitorilor din R. P. Ungară; Aurel Mihale, Secretar al Uniunii Scriitorilor din R.P.R., scriitorii Mihail Davidoglu, Szemler Ferenc și Remus Luca. Acad. Mihail Beniuc a rostit cuvîntul de deschidere. Tov. Dobozy Imre, secretar al Uniunii Scriitorilor din R.P. Ungare a vorbit despre locul lui Mikszáth Kálmán în literatura maghiară. Scriitorul Remus Luca a conferențiat despre „Personalitatea și opera literară a lui Mikszáth Kálmán”. Nicolae Brancomir, artist emerit al R.P.R. a făcut lectură din opera scriitorului Mikszáth Kálmán. A urmat un program artistic susținut de colectivul artistic al Casei de Cultură „Petofi Sándor”.

Possibilitățile artistice ale prozatoa-

11 ANI DE LA PROCLAMAREA R. P. CHINEZE

Din noul folclor al R. P. Chineze*)

In plină zi

(KANSU)

In plină zi, fiteiul din Cilien fîșnește —
Fîntîni arteziene par sondele de fier.
Suvoitul, care coada-n văzduh își rîsucește,
Ca un balaur negru se-nalță către cer.

Fierarii

(KIANGSU)

Doi fâurari bat fierul cald, avan.
Barosul e-un dragon finînd în gheare
Mărgăritare, iar un alt ciocan
Tot bate toba, fără încetare.

Cei doi fierari muncesc necontenit,
Din zori, pînă ce noaptea-ncet se lasă.
In zori, ei fîuresc un răsărit,
Iar în amurg, o lună luminoasă.

La răsărit de satul nostru

(TAI)

La răsărit de satul nostru
E-un iaz în care poți vedea
Al păsărilor zbor. Lubito,
Aceasta e oglinda ta?

Către apus, urcînd spre stele,
Terase de ogoare sînt.
Ci spune-mi, zînă-a Fericii:
E scara ta spre-acest pămînt?

Aur e, nu apă

(HOPEI)

Apa din canale și din iazuri
Ne-a spălat de griji și necazuri.

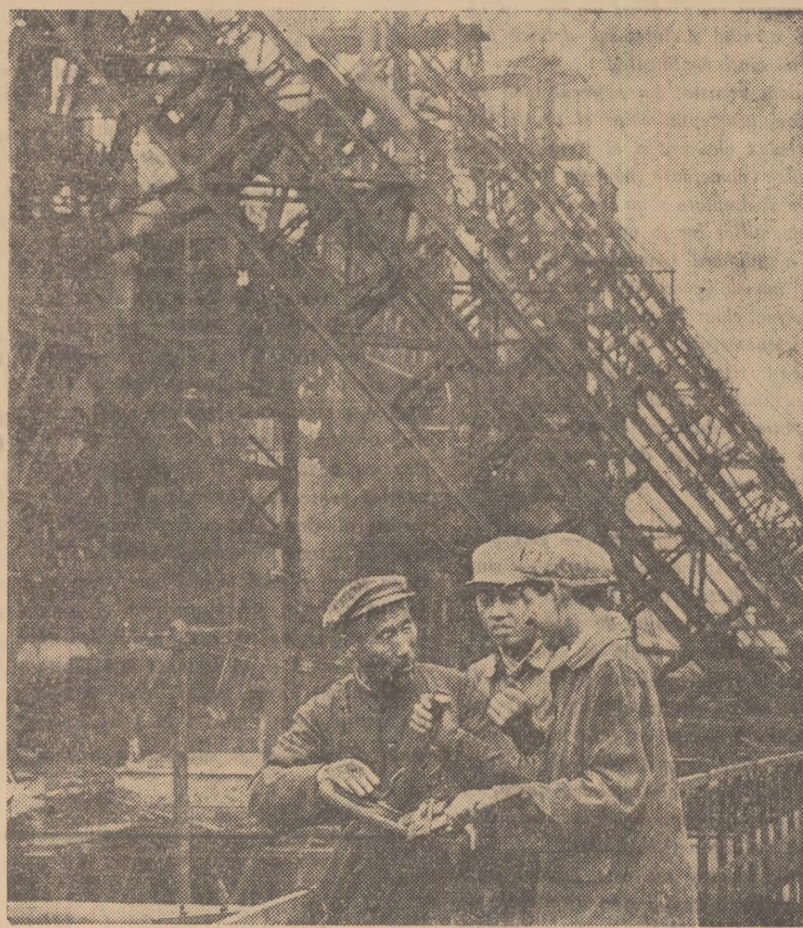
Se întind adîncile canale,
Irigînd pămîntul de pe dealuri.

Apa rîde parcă. Indoit e,
Tot de ris, orezul, pasămite.

E adîncă apa ce ne-adapă
Visurile. Aur e, nu apă.

In romînește de PETRE SOLOMON

*) Aceste cîntece și poezii populare fac parte dintr-o
amplă culegere, publicată în 1959 la Pekin sub titlul
„Cîntecele populare ale Steagului Roșu”.

In Combinatul siderurgic din Anșan (R.P. Chineză)

Prieteni de peste hotare despre literatura chineză

MILIOANE DE POEZII

A cum, în epoca marelui
avînt și a unei largi
mișcări de mase, cînd
toți locuitorii Chinei
săpă canale de irigație
și topeau oțel, toți acești
locuitori au început să
scrie poezie. Ei emoțio-
nează noul, și simt ne-
voie să-și exprime în

poezie.
Studentii și oamenii de cultură că-
lătorec prin țară, culegînd versuri
și cîntece populare. Ei declară că dacă
în urmă cu două mii de ani savanții
au creat celebra „Carte a cîntecelor”,
adunînd și prelucrînd folclorul atînci,
mai ales astăzi, în secolul marilor re-
voluții, e cazul să se pornească la
noi culegeri.

Am văzut acest fenomen pentru
prima dată într-un sat de lângă Pekin,
„Laurul verde”, în care sînt
patruzeci de mii de locuitori.
Mă interesa aici mai puțin poezia
și mai mult noile instituții democra-
tice; și am întrebat de aceea în ce mă-
sură acești patruzece de mii de oameni
participaseră la ridicarea lor. Mi s-a
dat un răspuns neașteptat, dar eloc-
vent pentru felul în care înțeleg locu-
itorii Chinei fenomenul noului: mi s-a
spus că în cursul unei singure luni
s-au scris foarte multe poezii.
Un tânăr pe nume Ctao Hun, mi de-

clară: „Una din sarcinile mele este
să aleg din aceste poezii pe cele mai
bune și să le dau publicității”.

El mi arată vreo zece albume mari,
tixite, fără exagerare, cu mii de poe-
zii. Văzîndu-mă foarte interesată, mi
trimise peste câteva zile culegerea „O
sută de poezii”, care fuseseră alese
din toate și tipărite cu mijloace lo-
cale.
Am cunoscut apoi o finărie femeie
care se numea Tsao; cred că este o-
mul cel mai activ și interesant pe care
l-am întîlnit în China. Era îmbrăcată
cu pantaloni albaștri și cu o bluză viu
colorată.

Publicase cîteva piese și devenise o
celebritate locală. Îi este oare sorit
să capete o recunoaștere mai largă?
Răspunsul nu-l poate da nici ea, nici
eu.

Iată și alie exemple grăitoare. În
orașul Hulou din Tsiansi în aduna-
rea convocată pentru discutarea nou-
lui plan de irigație, țărani cu compus
cîntece. În raionul Sulu din regiunea
Hebei jumătatea populației își petrece
timpul liber în scriind, în pictînd.
În raionul Suijin din Henan toți impro-
vizază „balade reperi”; oaspeții sînt
salutați în versuri de cîntîndu-lea drept
răspuns aceluși lucru. Aceiași obicei
există și în numeroase raioane din
Siciuan.

Sărbătorile folclorice se organizează
pe scară locală, dar și națională. Ță-
râni care lucrează pe cîmp cîntă în
timpul pauzelor de odihnă, în cântec
și de operă. Editurile raionale, regio-
nale și centrale scot culegeri de poe-
zii. Multe dintre versurile cele mai
realizate sînt traduse în limbi străine.

Vreau să semnaliez cîteva dintre a-
cestea, începînd cu un cunoscut cîntec
cîntat de întreaga Chină, autorul că-
ruia însă nu l-am putut stabili:
Nu-l împărțat de jad în ceruri,
Nu-l Dragonul, rege pe pămînt.
Eu sînt împărat de cerîndu-voce drept
Eu sînt regele Dragon.
Poruncesc celor trei munți și piscari
— La o parte, voi din drumul meu!

Trebue să dau o explicație: „Împăr-
țatul de jad” este zeul suprem, iar re-
gele Dragon, stăpînul apelor, este cel
ce trimite pe pămînt fîe ploii dă-
toare de viață, fîe inundații ucigăse.
Regele Dragon este personajul cel mai
des întîlnit în poezia contemporană
chineză, în care apare cutremurat de
forța unită a oamenilor.
(1140—1207), care a luptat ca parti-
zan împotriva invadatorilor. Un alt
zong important, din același moment is-
toric, care a cîntat „suferințele țărâni-
lor sub ocupația coteropitorilor, înfri-
coșătoarele masacre și jafuri”, a fost
Iuan Hao-ven (1190-1257).

Romanul și teatrul cunoscut în China
o dezvoltare puternică, dar mai tîrziu.
Cel dintîi se desface, evoluitiv, din bo-
gatele mituri populare, iar literatura
dramatică, din dansurile rituale, ade-
seori legate de producție. Între secole-
le trei și șase ale erei noastre se ivesc
fîii scriitorii profesioniști, se dezvoltă
considerabil critica literară și apar
noi antologii. Către sfîrșitul aceleiași
epoci cunoaște literatura chineză, ca
și vechile literaturi clasice europene,
tendința formalistă, cultivarea arti-
ficiului, prejuzitate.

Majoritatea scriitorilor păstrează
însă contactul salutar cu spiritul rea-
list al producției populare și cu natu-
ra, îmbrînd în operele lor peisajul și
omul, cu suferințele și aspirațiile sale
etern către dreptate. Sfîrșitul dinastiei
naționale Min este caracterizat prin
avîntul idealurilor democratice în lite-
ratura chineză, sineronic cu umanis-
mul european. Cu instaurarea dinastiei
manciuriene Tîi (1644), începe epoca
de glorie a romanului și a teatrului, în
mare măsură îndreptate împotriva
demnitarilor sistemului feudal și a
inechităților sociale.

„Scurta istorie” este un compendiu
excellent, cu caracterizări sintetice
pregnante și cu numeroase citate bine
alese ce ne familiarizează cu un mi-
nutat univers poetic.

Ana Louise STRONG
zarișta progresistă (S.U.A.)

Șerban CIOCULESCU

POEZII LUMII

MENELAOS LUDEMIS

Nostalgiei de seară

Astăzi noaptea a venit mai curînd
a venit odată cu ploaia.
Ele au venit, ca două vrăjitoare finîndu-se de mîin
și ne-au închis în corturi.
Ne ghemuim aici și nu spunem nimic.
Numai ploaia vorbește
numai ploaia ne povestește o poveste plină de rouă
plină de cîmpe acoperite de brazde argintii
plină de spice și de maci
plină de o moară, acolo, la marginea torentului,
plină de o moară care-și învîrtește alba ei cîntare
măcînînd grăunțe, măcînînd, măcînînd necontenit.

Vanghelis, fratele nostru venit de la munte, tace.
El a incremenit sprijinit în furca brațului
în timp ce gîndul lui trece peste mare...

Era un om de fîrînă, un poet ars de soare
care cu sapa umplea pagini de verdeață.
Țărîna îi era iubită, ea era sufletul lui,
și el se plecea să-și epurere pîrl
ca și cum ar fi fost singura lui fiică.
Acum ea a rămas singură sub cerul nopții;
nu-i nimeni care să-i mai dea să bea
nu-i nimeni care să-i mai schimbe rochia murdărită
Ea e acum ca un schit părăsit
și totul miroase-a moarte
și moara nu macină decît pustiire
și staulul s-a umplut de mucegai.

Scrisorile sosesc scîldate-n lacrimi.
„Dragostea mea... bărbate... toate-s în păragină...”
Atuncea gîndul se prefăce într-o aripă rînită
el pleacă odată cu vîntul de sud
atinge pragul porții cum ar atinge o icoană
se apleacă peste somnul copiilor
și în zori, se reîntoarce în cort.

Astăzi noaptea a venit împreună cu ploaia.
Lanterna a adormit sub cort,
E noapte pe mare, e noapte sub cort,
și ochii ni se confundă în noapte.

Un singur vis veghează, aici, lîngă perina noastră.
Un vis care-adoarme și se deșteaptă cu noi.

In romînește de TAȘCU GHEORGHIU

De vorbă cu G. Karaslavov și A. Todorov despre

PROZA ȘI POEZIA BULGARĂ

Zilele acestea ne vizitează țara, la
invitația Uniunii Scriitorilor din R.P.R.,
cunoscutul scriitor bulgar Gheorgui
Karaslavov, prim-secretar al Uniunii
Scriitorilor din Republica Populară
Bulgaria, și poetul Anghel Todorov,
secretar al Uniunii Scriitorilor din
Republica Populară Bulgaria.

Redacția „Gazetei literare” i-a rugat
pe cei doi scriitori oaspeți să vorbească
cîtoritor gazetei despre creație
lor din ultima vreme și despre proble-
mele actuale ale literaturii bulgare.

GHEORGHI KARASLAVOV:

Despre munca mea de creație? Am
început în ultimii ani să lucrez la un
roman de mare amploare, care va cu-
prinde nouă volume. Se numește „U-
meni obișnuți”. Este vorba de istoria
unei familii de țărani, istorie care in-
clude trei decade. Acelaș se petrece
între anii 1914 și 1944. Primele două
volume ale romanului au și apărut și
au fost traduse în mai multe limbi. În
curînd va apare volumul al treilea al
romanului.

Am scris cîteva piese de teatru:
„Piatra din mlaștină” — o comedie,
„Vocea poporului”, o dramă din anii
’30, perioadă de ascuțire a kuptei de
clasa în satul bulgar.

În general, în țara noastră se simte
tot mai mult încercarea tuturor scri-
torilor, din toate generațiile, de a în-
telege cu profunzime și de a reflecta
viața contemporană a Bulgariei. Mulți
dintre scriitorii bătrîni creează cărți
despre viața de astăzi a muncitorilor
și a țărănilor cooperatiști. Andrei Gu-
laschin a scris un roman mare („Ve-
drov”) despre prefacerile din cadrul
satului; Kamen Kalscev a scris o carte
din viața textiliștilor („O familie de Je-
satori”). Deosebit de interesant este ro-
manul tînarului și talentatului scriitor
Todor Monov — „Nu există moarte” —
roman inspirat din viața construc-
torilor unei centrale hidroelectrice.
Foarte interesante sînt și povestiri
cu tematică contemporană publicate
de Radickov.

Și pentru că veni vorba de scriitorii
din generația tînară, să împărțăm cu

plăcere cîteva lucruri din experiența
noastră de muncă cu tinerii scriitori.
Noi am organizat pe lîngă Uniunea
Scriitorilor un cabinet al tînerilor lite-
rați. Cabinetul are o conducere pro-
pria, aleasă de membrii ei. Unul din-
tre secretarii Uniunii Scriitorilor, ta-
lentatul poet Pavel Matev răspunde
de munca cu tinerii scriitori. Într-un
scriitor organizează discuții în jurul
lucrărilor de proză și al versurilor
create de ei înșiși, organizează întîl-
niri cu scriitorii mai bătrîni, într-un
cuvînt schimb de experiență. În ul-
timele ani, au fost publicate multe vo-
lume individuale și colective ale tî-
nerilor scriitori, cite 20—30 pe an.

Ajutorul nostru, al scriitorilor cu
experiență, se manifestă și mai con-
cret. Ei am redactat romanul istoric
„Victoria” al tînarului scriitor Anto
Donev; romanul oglîndește lupta pen-
tru independența Bulgariei în secolul
X. Romanul este foarte interesant.

Tot așa am lucrat cîțiva ani cu tî-
nărul și talentatul scriitor Ștefan Di-
cev care a publicat un roman în două
volume, cu titlul „Pentru libertate”
Romanul a apărut, în prima ediție,
în 20.000 de exemplare și a luat premiul
Dimitrov, premiul nostru cel mai mare.
Cartea lui Dicev a fost tradusă și în
limba rusă.

A răspuns întrebărilor redacției în
legătură cu poezia contemporană bul-
gară, tovarășul

ANGHEL TODOROV:

Epoca noastră este într-adevăr
epoca entuziasmului constructiv, epoca
avîntului popular. Aceasta face ca și
poezia noastră să aibă aripi. Poezii
bătrîni care n-au scris ani la rînd,
dintre de război, cunosc acum un
avînt creator neobișnuit.

Nikola Furnagiev, poet din genera-
ția bătrînă, a scris un volum de ver-
suri intitulat „Eu pășesc pe drumul
tău”, închinat partidului. Dimitar Pan-
telev a publicat un volum de poezii
lice despre viața nouă a satului,
poezii în care noul este surprins cu
emoție și bucurie („Cosașul se întoarce
de la coasă”). Mladen Iseev, Dora
Gabe, Bagriana, Valerii Petrov, iată
cîțiva dintre cunoscuții și respectații
poetii bulgari, cărora zilele noastre
le-au stimulat, într-un chip neobișnuit,
forțele poetice.

Hrislo Radevski a scris un poem
foarte popular și apreciat de către cu-
ltorii, intitulat „Partidului”.

Poezii de azi au creat un nou fel de
licrică în poezia contemporană bulgară:
poezia lirică comunistă, așa spune, înle-
gerca zilelor noastre comuniste cu
toată ființa, cu mintea și cu sufletul.
Sînt iubite și cunoscuți poezii Pavel
Matev, Dimitrii Metodiev al cărui po-
em „Comuniști” este binecunoscut,
Ivan Radev, Blaga Dimitrova care a
publicat anul acesta două volume de

INTILNIRI PRIETENEȘTI

Recent, cu ocazia vizitei
unui grup de oameni de
cultură romîni, au avut loc
la Roma o serie de intere-
sante întîlniri italo-romîne.
Astfel, la sediul organiza-
ției Partidului Comunist I-
talian din cartierul Cinecî-
ta, oamenii muncii italieni
au făcut scriitorilor și ar-
tiștilor noștri o călduroasă
primire tovarășească.

De asemenea, asociația
„Italia-Romînia” a organi-
zat la sediul ei o seară
prietenască în cîin-
slea oaspeților, printre care
erau invitați acad. Ra-
celca Ripan, prof. dr. Mar-
cela Pîtis, scriitorii Cicerone
Theodorescu, Silvan Ios-
fescu, Eugen Barbu, compo-
zitorii Paul Constantinescu,
Alfred Mendelsohn, Hilda
Jereca, sculptorii Boris Cara-
gea, C. Baraski, Zoe Băico-
ianu, ș.a.

Din partea gazdelor viz-
tatorii romîni au fost salu-
tați de Dr. Francesco Paolo
Romeo și prof. univ. Giusep-
pe Petronio, cărora le-a
răspuns Cicerone Theodo-
rescu.

La rîndul său „Centrul
național de studii pentru
muzica popoarelor” a solici-
tat pe tovarășii Vera Proca
Ciortea să prezinte la
„R. A. I. Radioteleviziune
italiana” o emisiune de mu-
zică romînească cu carac-
ter de informare asupra
folclorului nostru coregra-
fic.

Înainte de plecarea din
Roma a grupului oamenilor
noștri de cultură, profesorii
universitari Natalino Sapeg-
no, Gaetano Trombadore,
Giuseppe Petronio, Carlo
Salinari și Dr. Francesco
Paolo Romeo s-au întîlnit
la o masă amicală cu Ma-
ria Banuş, Silvan Iosfescu,
Cicerone Theodorescu și
alți oameni de literă din
țara noastră.

versuri: „Liliana”, un poem închinat
eroinei noastre naționale și un volum
de versuri de dragoste intitulat, „Pînă
mine”.

La 1 octombrie în Bulgaria va avea
loc pentru prima dată, „Ziua poeziei”.
Se pregătesc totuși poezii și toți iubi-
torii de poezie.

Și așa mai vrea să adaug ceva, care
s-ar părea că nu are legătură directă
cu literatura bulgară, dar are mare
legătură cu dragostea cititorilor bul-
gari pentru România: sîntem foarte
interesați de tot ceea ce este valoros
în literatura romînă. Anul trecut am
prezentat în paginile revistei „Pia-
mia” 12 poezii romîni.

Traducem mult din poezii d-voastră.
Grija noastră de căpătîi în ceea ce
privește traducerea este acum să scoa-
tem o ediție foarte bună din Mihail
Eminescu.

La noi e foarte popular Caragiade,
totuși atât de popular cum sînt clasicii
noștri bulgari. Publicăm mereu schi-
țele lui în gazete și reviste, iar „O
scrisoare pierdută” se joacă neconten-
nit.

Este foarte cunoscut și iubit Mihail
Sadoveanu, sînt cîlîte versurile lui
Mihail Beniuc, proza lui Zaharia Stan-

cu etc. Vom face și de acum înainte
totuși ca să vă cunoaștem mai bine și
să ne cunoașteți mai bine, pentru că
sîntem foarte aproape unii de alții,
pentru că toată ne leagă.

Desene de MEDI DINU

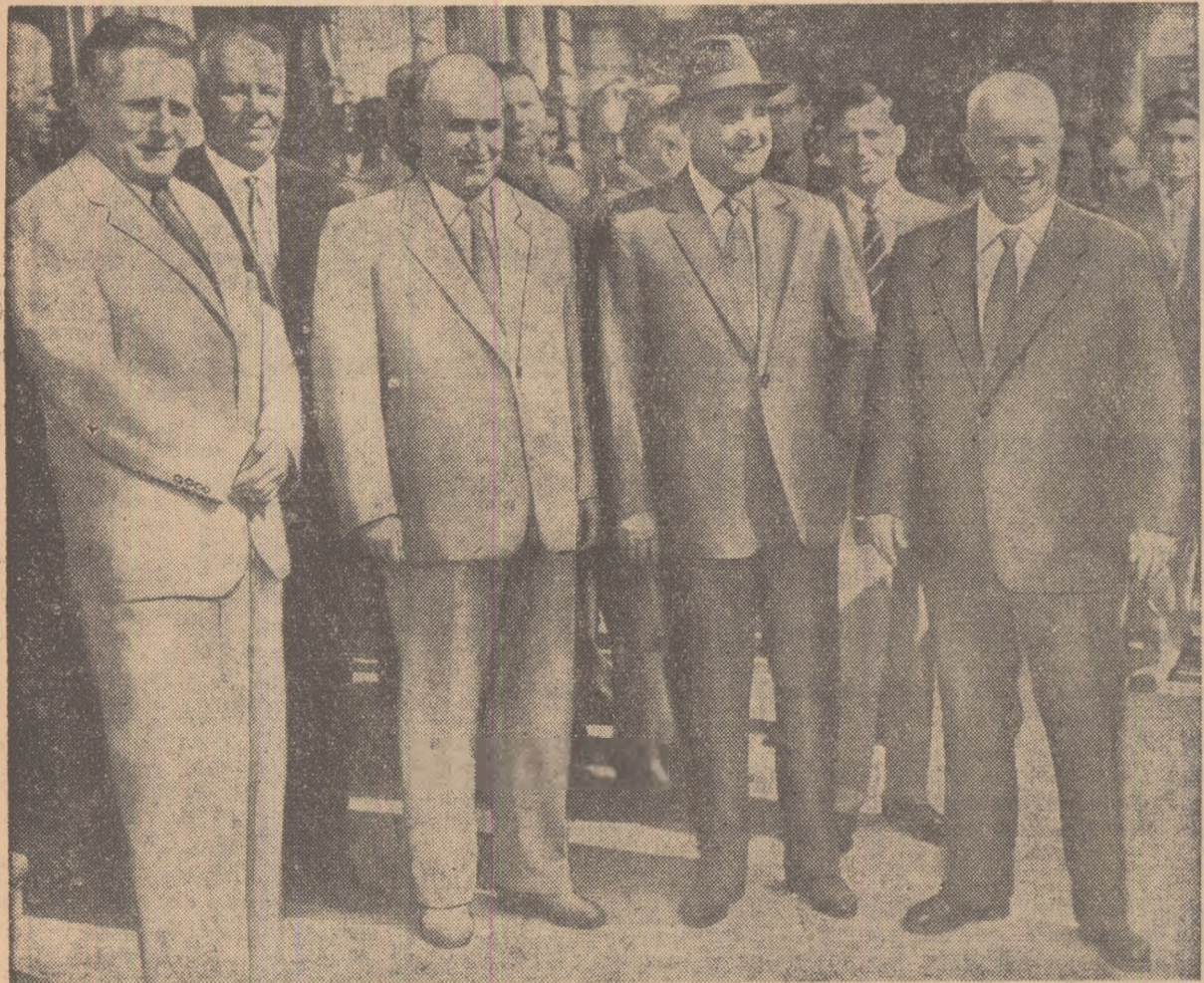
Director: Acad. ZAHARIA STANCU, Colegiul redactional:
Acad. MIHAI BENIUC, MARCEL BRESLAU, EUSEBIU CAMILAR,
membru corespondent al Academiei R.P.R., PAUL GEORGESCU,
(redactor șef); EUGEN JEBELEANU, membru corespondent al
Academiei R.P.R., ION MIHAILEANU, V. MINDRA (redactor șef
adjunct) MIHAIL PETROVEANU (redactor șef adjunct), CICERONE
THEODORESCU, ION VITNER.

Literatura clasică chineză

rin vechimea ei, litera-
tura chineză este tot
altfel de amănunțită ca și
prin buchetul lirismului
ei, care a stîmplat admi-
rația lumii întregi,
răspîndindu-se din pri-
mul ceas în toate țările
asiatice, uneori în auză
conjunctivă politică.
Unul din acestea, din veacul al
XI-lea î.e.n. este un desenețec pentru
ploaie, de origine populară. Prin ur-
mare, înainte de constituirea epopeilor
zise omeriche, la celălalt capăt al lumii,
neconșcut civilizării mediterane-
ene, se organiza o cultură de o conti-
nuitate unică în istoria literaturii.
Cei mai mari lirici chinezi aparțin
secolului al optulea al erei noastre, iar
doi dintre ei au fost absolut sineronic:
Li Tai-pe (701-762) și Van Wei (701-
761). Primului mare poet al Chinei,
Tiu Iuan, care a trăit cu o mie de
ani înaintea lor, i se atribuie că ar
fi reîscris cele „Nouă ode”,
scrise în dialectul lui și conside-
rate ca opere ale unor poezi anonimi.
Marele poet național, cuprins de dez-
naștere din cauza suferințelor patrio-
tice, s-a aruncat în apele râului Milo.
Era în ziua a cincea din a cincea
lună, iar poporul îi comemorează a-
nual în acea zi, cu dragoste nestînsă,
o dată cu sărbătorile Corăbiei drago-
nului (balaurului).
Limba chineză este monosilabică,
fiecare cuvînt fiind exprimat printr-o
singură silabă. Totodată, limba este
neflexională, cuvintele rămînd în-
neșchimbate, iar din punct de vedere
gramatical, fiecare cuvînt putîndu-și
schimba categoria (substantiv, ad-
jectiv, adverb etc) prin poziția în
propoziție sau frază. Un alt caracter al
limbii este sintetismul ei, în direcția
concretului. De aceea, cite un cunos-
cător străin al limbii (M. Granet) a
putut fi uimit de extraordinara putere
de sugestie a limbii chineze, denumi-
nd-o „soc sentimental” și contestînd
aceleiași limbi, pe nedrept, posibilitatea
de exprimare a noțiunilor abstracte

*) Fan-Juan-Cian: „Scurtă istorie a li-
teraturii clasice chineze”, în romînește
de Dan Grigorescu, 1960, Editura de
Stat pentru Literatură și Artă.

N. S. Hrușciov și alți membri ai delegației sovietice la sesiunea O.N.U. au petrecut ziua de sâmbătă la Glen Cove, la 50 km. de New York. La Glen Cove au mai sosit: A. Novotny, șeful delegației R.S. Cehoslovace, Gheorghe Gheorghiu-Dej, șeful delegației R.P. Române,

T. Jivkovo, șeful delegației R.P. Bulgaria și alți membri ai celor trei delegații. In fotografie: N. S. Hrușciov împreună cu oaspeții săi înaintea plecării de la sediul delegației sovietice la O.N.U.

Actuala sesiune a Organizației Națiunilor Unite nu ar fi Jobăniță mare sau însemnată — dacă Nikita Hrușciov nu ar fi manifestat emoționanta idee de a lua parte, el însuși în fruntea delegației sovietice, la această întrunire la nivel planetar. Orice pe fața globului este de ajuns prezența acestui mare bărbat de stat, ca să suscite atenția și interesul opiniei publice, pe cinci continente.

De data aceasta, s-a petrecut într-un fapt nou, neașteptat chiar și pentru cei mai calzi observatori ai vieții politice mondiale: numeroase popoare iubitoare de pace și dreptate și-au înscris, în fruntea delegațiilor lor la cea de a 15-a sesiune a Adunării Generale a Națiunilor Unite, numele conducătorilor respectivi de guverne, chiar de state. Și într-adevăr, s-a petrecut ceva nou în lume, s-a schimbat ceva în ritmul vieții politice la nivelul cel mai înalt, Națiunile Unite au ieșit din apatia sesiunilor lor calendaristice, trecite de ofensiva de pace a acestui mare animator de popoare, N. S. Hrușciov.

Astfel, deputații planetei — unii parlamentari de stil onctuos-istoric — s-au aflat puși dintr-o dată înaintea marilor răspunderi ale ceasului de față: dezarmarea generală și totală și lichidarea imediată a robiei coloniale; chiar și cei mai somnolenți dintre ei s-au trezit sub loziturile de ciocan cu care izbucnise vorba răspicată, fermă, plină de adevăr, de logică ale celui mai lucid om politic care a trecut vrodată prin marea sală de ședințe a O.N.U.-ului.

Secolul nostru nu este secolul unni dulce farniente, ca și cum așteptările de secole ale umanității ar fi consumate într-o imensă fericire burgheză. Această opinie a fost dată la o parte de N. Hrușciov, ca pe o cortină idilică în dosul căreia se ascunde adevărata realitate: „Secolul nostru este secolul luptei pentru libertate, în care popoarele scutură de pe grinzile lor jugul străin. Popoarele vor o viață demnă și luptă pentru ea”. Datasemul tinerelor state africane, de curind independente, dovedesc prin miliardul și jumătate de oameni eliberați în ultimii 15 ani, unele aspecte... de loc idilice ale acestei probleme; și nu trebuie uitată „rămășița” de o sută de milioane de capete negre care se află încă în jarul colonialismului, în secolul XX, secol în care însăși materia a început a fi eliberată...

O CALE MINUNATA

Așadar, în această faimoasă sală O.N.U., în care antevorbitorii de școală veche a celor 14 sesiuni trecute au consumat tot aștia ani în formule vagi, metafore politice, redactând procese verbale, — a apărut un OM care a vorbit ca un simplu om, grijiu de viața popoarelor lumii. Nu a mai vorbit de averi, burse și huzur. Delegații celor 96 de state, Nikita Hrușciov le-a vorbit despre viață: „Ce așteptăm de la noi popoarele multă țări ale lumii? Rezolvarea justă și cinstită a problemelor arzătoare ale timpurilor noastre. Popoarele se pot înșela în alegerea guvernelor. O anumită situație istorică poate duce la nedreptăți în țara respectivă. Dar oricât ar fi de complicate relațiile interne în cadrul statelor, oamenii speră și cred în mai bine. Oamenii vor să trăiască și să prospere și, ceea ce este principal, vor ca copiii lor să aibă mai mult și să trăiască mai bine”. Dacă numai acest pasaj din marea discurs a prins rădăcini în conștiințele auditorilor, — ar fi suficient pentru ca

rezultatele acestei sesiuni să fie uriașe în bune consecințe. Așa cum a vorbit, Nikita Hrușciov nu a vorbit numai în numele poporului său, ci în numele oricărui popor, liber sau rob, de pe suprafața celor cinci continente, definind fără echivoc sarcina primordială a Organizației Națiunilor Unite care, acționând numai în acest sens, vor deveni adevăratul „organ democratic” pe care l-au conceput protagoniștii acestui for internațional. În procesul psihologic al lumii epocii noastre, în această alternativă — între bine și rău, între viață și moarte, nu avem de ales decât o singură cale: „să lășăm armașilor, fiilor noștri, nepoților și strănepoților noștri o amintire bună despre vremurile noastre”. Este așteptat de minunată această cale! Un mare bărbat de stat a vorbit de fii, nepoți și strănepoți care constituie de fapt singurul belșug al vieții: generația care ne urmează, care ne schimbă. În numele ei, în numele vieții, în numele popoarelor noastre să nu le-nșele nimeni

„Însușind focul în hirtle”, cum spune proverbul african citat de N. Hrușciov. Grija pentru viitorul umanității, pentru asigurarea unei vieți libere, pașnice, dedicate muncii creatoare, este prezentă și în cuvintele rostite de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej la sesiunea Adunării Generale a O.N.U. Propunerea guvernului român — prezentată de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej în cuvintele sa — de a se înscrie pe ordinea de zi a actualei sesiuni a unui punct intitulat „Măsuri pentru promovarea tinereții tineretului a ideilor păcii, respectului reciproc și înțelegerii între popoare” izvorăște din conștiința că tineretul — viitorul omenirii — trebuie educat în spiritul celor mai nobile principii umane, principiul înțelegerii și colaborării, al respectului reciproc, al păcii. Respingând cu indignare calea așfițării de vulcani, care duce înapoi la apocalips, noi mergem înainte, strângi în frontal larg al iubitorilor de pace și progres, creșterea valorii noi în artă și deschizând drumuri noi în știință, pe calea deschisă de sputnic și nava cosmică, de filosofia revalorificării dignității umane și a egalității popoarelor, de întrecerea pașnică în olimpiada de toate statele a vieții, — pe calea deschisă de cuvântarea lui Nikita Hrușciov, în memoria bilanțului plenar de la cea de a 15-a sesiune a Națiunilor Unite.

Ion FINTEȘTEANU
Artist al poporului

Să facem așa fel ca cea de-a 15-a sesiune a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite să devină Adunarea nu numai a speranțelor, ci și a împlinirii acestor speranțe.
Guvernul sovietic este dispus să facă totul pentru ca robia colonială să se zăruie încă astăzi, pentru ca încă astăzi problemele dezarmării să capete o rezolvare concretă și practică.
Guvernul sovietic este dispus să facă totul pentru ca încă astăzi să fie interzisă experiența cu arma nucleară, pentru ca această armă de exterminare în masă să fie interzisă și distrusă.

(Din cuvântarea rostită de N. S. Hrușciov la cea de a 15-a sesiune a Adunării Generale a O.N.U.)

EUGEN MIHAESCU „Între păcii”

GLASUL NOSTRU

În accelerarea procesului de lichidare integrală și definitivă a colonialismului, înseamnă a săvârși un pas hotărât spre civilizație și progres, înseamnă eliberarea unor imense energii în slujba dezvoltării societății omenești.

În cuvântarea pe care a ținut-o în fața Adunării Generale a O.N.U., tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a înfierat cu hotărâre sistemul colonialist: „Colonialismul este sinonim cu asuprirea națională și socială dusă la extrem: el evocă imaginea a zeci de milioane de oameni vinduți ca sclavi, închiși în rezervații și lagăre de concentrare, decimați de foame și boli, jiniți în beznă inculturii”.

Guvernul român, prin cuvântarea șefului delegației noastre, salută și sprijină Declarația de principii a acordului de independență și acordarea independenței țărilor și popoarelor coloniale propusă de U.R.S.S. Regimul colonial trebuie definitiv înlăturat.

Historiceste condamnat, colonialismul apare ca o formă rășinoasă, barbară și sălbatică a exploatații, total incompatibilă cu progresul civilizației și cu stadiul actual al conștiinței umane. Într-o epocă în care simbolul marelui este lupta popoarelor pentru libertate și independență națională.

Ieronim ȘERBU

lărgi ecourile internaționale: Federația Mondială a Tineretului, Uniunea Internațională a Studenților au îmbrățișat-o cu entuziasm și vor întreprinde acțiuni concrete pentru traducerea ei în fapt. O altă propunere, de o importanță deosebită, este cea privind crearea unei zone a păcii în Balcani. Guvernul român a mai făcut această propunere în 1957, repetind-o în 1959. Formularea ei în fața marului for internațional al Organizației Națiunilor Unite dovedește încă o dată dorința fierbinte de pace a țărilor noastre. Realizarea unui astfel de acord ar avea consecințe internaționale de mare însemnată. După cum a arătat tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej: „Acesta ar corespunde în cel mai înalt grad intereselor fundamentale ale popoarelor țărilor balcanice și ar depăși cu mult ca importanță limitele acestei regiuni geografice”.

„Am ascultat, cu mîndrie legitimă, voiața noastră de pace răsădită, de la tribuna de marмур, în marea sală a Națiunilor Unite, strălucită de emblema globului. Această mîndrie a tineretului popor, care construiește socialismul și care vrea să se bucură în liniște de roadele muncii sale.

Eugen BARBU

INCREDERE

După ce ai sfârșit de citit cuvîntarea tovarășului Hrușciov la Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite, rămiți cuprins de un complex de impresii profunde în care predomină admirația față de puterea de analiză limpede a cuvîntătorului și totodată convingerea fermă că te afli în fața unui act de dezvăluire necruțătoare a realității, fără nicio artificioasă de retorică și fără niciun artificiu de formă, ci vocea a unui singur om, ci vocea a unei sule de sute de milioane de oameni, vocea popoarelor iubitoare de pace: „Popoarele tuturor țărilor, — a spus tovarășul Hrușciov — muncitorii și țărăni, intelectuali și o parte a burgheziei, cu excepția unui pun mic însemnat de militaristi și nopolisti, — vor nu război, ci pace și numai pace și de această dată popoarele vor lupta activ pentru a lega mințile militaristilor, ale cercurilor monopoliste, pacea poate fi asigurată”.

Dind glas acestei neîstovite aspirații către pace a omenirii, șeful guvernului sovietic a adus în cuvîntarea sa propuneri concrete și realiste privind regle-

mentarea problemelor dezarmării, coexistența pașnică, problema lichidării totale și definitive a regimului colonial. Această propunere de desființare a colonialismului, făcută de la tribuna unei organizații mondiale de către președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., are o importanță enormă și constituie dovada răsănoasă, epocală, a spiritului de dreptate, de adevărată omenie și de înaltă și adevărată civilizație de care e rășitruis regimul țărăni socialist, precum și o dovadă totodată de imensa superioritate morală pe care acest sistem o are față de regimul capitalist. Stabilind o analogie justă și frapantă între două fapte, unul în trecut demult în domeniul istoric și altul care e în curs de desăvîrșire sub ochii noștri, tovarășul Hrușciov a spus: „Nu este oare timpul să se treacă la oolenivă decisivă împotriva colonialismului la fel cum am avut un secol, sau un secol și jumătate, omenirea civilizată a trecut la oolenivă împotriva comerțului cu sclavi și a solavagismului, le-a înmormintat, deschizînd astfel un timp vast nu numai pentru dezvoltarea politică ci și pentru dezvoltarea economică a societății?”

Înlăturarea acestor „reminiscențe barbare”, „a acestor rușini, barbarii și sălbăciții”, cum foarte bine a caracterizat tovarășul Hrușciov regimul colonial, este o datorie de onoare a epocii noastre. Această înlăturare face parte din lupta generală pentru apărarea păcii fiindcă, așa cum spune tovarășul Hrușciov în cuvîntarea sa: „Faptele arată că eliberarea națiunilor și popoarelor aliate sub dominația colonială duc la însănoșirea relațiilor internaționale, la îrgirea colaborării internaționale, la întărirea păcii generale”.

Cuvîntele acestea, ca și întreaga cuvîntare a tovarășului Hrușciov, în care totul este esențial, necesar și de o covîrșitoare importanță mondială, au înconjurat, transmise prin radio, pămîntul, și au ajuns în câteva clipe pînă în cele mai îndepărtate și mai greu accesibile regiuni ale globului. Mili oane și milioane de oameni l-au ascultat cu bucurie, și speranță lor în viitorul de pace și lumină al omenirii a sporit și

s-a întărit. Armata păcii — care se confundă cu multimea oamenilor muncii din lumea întreagă — își strînge și mai tare rîndurile la auzul acestei cuvîntări istorice și își alintă și mai mult încrederea în felul marelui pe care-l urmărește. În cuvîntarea pe care tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a rostit-o la actuala sesiune a Adunării Generale a O.N.U., se afirmă puternic atitudinea consecventă a guvernului nostru de apărare a păcii, a libertății și suveranității popoarelor. În sprijinul chemărilor adresate de tovarășul N. S. Hrușciov Adunării Generale a O.N.U., tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a declarat: „Noi considerăm că hotărârile pe care le va lua actuala sesiune a Adunării Generale a O.N.U. trebuie să contribuie la înlăturarea pericolelor grave ce amenință pacea, să pună capăt încălcării normelor indeobște recunoscute ale relațiilor dintre state și nesocotirii drepturilor suverane ale altor popoare”.

Acel număr neînsemnat de oameni care se mai opun încă acestei mondiale ofensive a păcii, pentru a-și apăra interesele vor melnșine și vicioase, vor trebui să se dea înlătură și să renunțe la pretențiile lor anacronice, la acele răsănoase „reminiscențe barbare”. E în firea profundă a lucrurilor ca lumina să invadă întunericul.

AI. PHILIPIDE
Membru corespondent al Academiei R.P.R.

SIMBOLUL EPOCII CONTEMPORANE

Un loc important în amplul discurs ținut de premierul sovietic N. S. Hrușciov în Adunarea Generală a O.N.U., îl ocupă problema colonială și mijloacele de lichidare a acestui rășinos fenomen, anacronic și pozitiv dezvoltării societății contemporane. Necesitatea de a înlăturarea colonialismului, ca o rășășiță barbară a exploatații, a apărut și mai stringentă odată cu primirea unui număr însemnat de noi state africane ca membre ale Organizației Națiunilor Unite.

Fiește că pentru a ajunge aci, popoarele acestor state au parcurs un drum lung și greu și ele mai poartă încă urmele rănilor adinse pricinuite de regimul colonial. Evenimentul Internațional nu e însă mai puțin semnificativ. Dimpotrivă, actual primirii nu se rezumă la o simplă reprezentare a statelor respective într-un organism internațional, ci marchează începutul unui proces deschis și ireversibil: lupta pentru curățirea independenței naționale a tuturor popoarelor asuprite de colonialism. Este, pe drept cuvînt, în acest avînt spre o viață demnă și autonomă un „simbol mare al epocii noastre”, cum spune tovarășul N. S. Hrușciov.

Indiscutabil că descompunerea totală a administrației coloniale, care mai ține sub tentaculele ei peste 100 de milioane de oameni, este inevitabilă și supraviețuirea ei e de scurtă durată. Recurgerea la tot felul

de manevre de culise sau la utilizarea forței prin intervenții directe, armate, nu face decât să se obțină o aminare a scadenței care, oricum, va fi fatală regimului colonial. Înținuținea în treburile interne și încercarea de surgurmare a ținerii republicii Congo este ilustrativ în acest sens, deși pînă la urmă, violențele nu le vor fi de nici un folos colonialiștilor. Ceea ce se desprinde totuși clar este că, pe de o parte, puterile coloniale nu se pot împăca cu ideea renunțării la uriașele bogății, cum e cazul cu Katanga, iar pe de altă parte sînt îngrijorare de apariția noulor state africane, independente și suverane. Această îngrijorare s-a manifestat chiar în discuțiile occidentale, de unii reprezentanți occidentali, referitoare la modul de a se bara intrarea ulterioară în Organizația Națiunilor Unite a altor state.

Se înșelează, în situația actuală, nu mai este chip a elminia definitiv din circuitul istoric o serie de popoare, a țării ține departe de ritmul civilizației, dar însuși faptul de a le împiedica, de a exercita asupra

lor forța și constrîngerea, aduce grave prejudicii progresului omenirii. Colonialismul, în afară că pauperizează populațiile asuprite, le reduce la o sclavie morală și socială, încătușează, înănoșă factorii de dezvoltare economică a căror contribuție ar putea fi extrem de însemnată în economia mondială. Conștientizarea pe care mereu le generează, vînd să se mențină prin puterea armelor, conștin, în actuala conjunctură, primejdia de a ajunge în orbita lor marile puteri, ceea ce ar schimba caracterul unui război local într-unul general și chiar mondial.

Așadar, din toate punctele de vedere, regimul colonial rășitruis nu numai o formă sălbatică a exploatații, a regresului, fiind anti-social și anti-uman, ci este și o loca permanentă al încordării internaționale, prin tendințele sale agresive și acaparatoare. Deci, în mod legitim, tovarășul Hrușciov dezvăluind tarele colonialismului, a afirmat că: „Datoria Organizației Națiunilor Unite,